

Ksaver Meško:

Vstajenje.

"Aleluja!" — Spet Velika noč.
Po vsi deželi zvonovi zvonijo.
Vsa srca verna v sreči drhtijo.
Kje zdaj, o smrt, je tvoja moč?

Raduj se, saj nima moči več smrt.
Saj greh in smrt Gospod je premagal.
Še tebi bode iz groba pomagal.
Le vstani, o grešnik, glej, grob je odprt.

O vstani, okove grehov stri!
In alelujo ti duša zapoje,
ko vrže od sebe grehov ovoje
in s Kristusom se v ljubezni spoji...

Gospod je vstal iz smrti okov.
O človek, ti tudi iz smrti vstani,
iz grehov težkega spanja se zdrami,
bil grešnik do zdaj, zdaj človek boš nov.

Glej, radost sije iz vseh oči.
In radost zvonovi povsod zvonijo.
Čuj, tudi tebe od mrtvih budijo.
Vstajenje tudi tebi zvoni.

Per crucem ad lucem - po križu k luči.

H. B.

Veliki petek. — Ali vidite hudiča tamle za tisto staro oljko na Kalvariji, kako si zadovoljno mane kremplje, ko gleda in poslušča kako umira njegov tekmeč za kraljevski prestol na zemlji. "Mislil si me," tako sam pri sebi modruje, "da mislil si me pripraviti tudi ob moj prestol na zemlji, kakor si me ob onega v nebesih, a se ti ni posrečilo. Na zemlji sem in ostanem jaz gospodar, ti pa pojdi, odkoder si prišel in nikar ne prestopaj več mej mojega kraljestva, da se ti znova kaj podobnega, ali še kaj hujšega ne pripeti. Če je to ljudstvo, ki te je imelo v svoji sredi in te z lastnimi očmi gledalo, z lastnimi ušesi poslušalo, tako temeljito obračunalo s teboj, te bo še manj kako drugo hotelo imeti za kralja. Da, da prav si povedal, ko si dejal: Maledictus, qui pendet in ligno. Preklet, ki visi na križu!"

V tistem trenutku se začuje izpod križa: "Aha, ti tempelj božji podiraš in v treh dneh zopet sezidaš, pomagaj sam sebi! Če si Sin božji stopi s križa!" Hudič se strese. Morda pa le . . . Toda ne, umirajoči Zveličar na to izzivanje ne reagira, se ne odzove. Drhal pod križem dobi pogum in še bolj izziva: "Drugim je pomagal, sam sebi ne more pomagati. Ako je Izraelov kralj, naj stopi sedaj s križa in verovali bomo vanj. V Boga je zupal naj ga reši, ako ga ima rad. Saj je rekel: Sin božji sem." Jezus trpi in molči. Hudič bi najraje zavriskal, da bi odmevalo preko celega Jeruzalema. Takrat se pa mrtva narava zgrozi nad tolikim bogokletjem. Solnce ustavi svoje žarke, ne more več gledati pojemačočih žrtve. Tema jo ljubeče objame. Skale pokajo, kakor bi hotele narazen, da ne bi bile priče strašnega umora. Zemlja se streše, kakor bi se branila piti nedolžno kri. Mrtvi vstajajo iz grobov kot bi ne hoteli počivati v zemlji, ki je posili morala piti kri nedolžnega božjega Abeljina. Hudič se znova strese. "Morda, morda je pa le . . . Sin božji. Ne, ne! Glej, izdihnil je, k pogrebu ga neso. Zdaj zdaj ga bo požrl skalnat grob, kakor vse drugo, kar je rodila zemlja. Je že notri, zapečaten in skala pred vhom. Sem ga, za vedno sem ga, naj kraljuje nad zvezdami, kakor se je bahal. Zemlja je in ostane moja. Njegova kri je tekla zastonj."

Velika nedelja. — Zemlja se strese. Hudič še bolj. "Kaj ga še ni konec, tega nazarenskega tesarja? Ali hoče še vedno ogrožati moje kraljestvo!" Plane kvišku, hiti k grobu. Grobni pečati so odpovedali, skala se maje, zdaj zdaj se bo skotalila od odprtine groba. Ne, ne, ne sme se. Z vso peklenko silo se vpre v njo. Pokliče še druge na pomoč, hujše in silnejše, kot je sam. Vsi prihite, vsi se vpro. Zaman. Skala se z vso svojo težo zavalila nanje in jih pokoplje pod seboj. Iz groba pa se prikaže veličastna prikazen v rajskem blišču, z zastavico zmage v roki in jo zasadi v skalo. Ali ni to tisti Nazarejec, ki smo ga pred malo urami gledali, izdelanega in

razmesarjenega, da ni bil več človeku podoben? "Jaz pa sem črvin ne človek." Da prav tisti je. Petere rane, ki so pa zdaj krasne vrtnice, pričajo, da je isti. Iz groba vstal je ves častit, obdaja ga nebeški svit. Vsa narava v obližju, ki je bila priča njegovega pogreba in videla solze njegove osamele Matere, ter sama postala otožna, kakor vrba žalujka, se je pri tem veličastnem pogledu zopet zravnala. Kakor lahen šepet je šlo od oljke do oljke, od ciprese do ciprese, od rože do rože: Vstal je. Alleluja! In kmalu je po celi naravi odmevalo: Gospod je res vstal. Alleluja! Le hudič, ki se je s težavo skopal izpod skale, se je ves pobit držal za glavo. Obupne misli so se mu podile po njej, zavidal je Judeža, visečega doli na vrbi, najraje bi ga bil odrezal in samemu sebi dal vrv okrog vratu.

Za prvim velikim petkom je prišla prva velika nedelja. Izza krvave Kalvarije, zavite v temo, je vzšlo žarno Solnce. Per crucem ad lucem — Po križu k luči.

A hudič je posebljen napuh. Nikoli ne prizna, da je poražen. Naj jih še tako po glavi dobi, vedno se znova zravná in mobilizira proti Kristusu. Zato se krvavi prizor kalvarijskega odra zopet in zopet ponavlja. Ponavlja se pa tudi radostni velikoneđeljski prizor, ves poln radostne aleluje. Velikemu petku vedno sledi velika neđelja. Per crucem ad lucem — Po križu k luči. To je kratka vsebina zgodovine kat. cerkve.

Največje mogotce tedanjega sveta, rimske cesarje, je hudič mobiliziral proti vbogim ribičem, ki niso imeli družega v roki, kot evangelij Križanega, kakor tudi tisti ne, ki so se tega evangelija oprijeli. Bolj gotov si je bil topot zmage, kakor na Kalvariji. Spričo tolike človeške premoči, je mislil, da mu ne uide. Ker je v svoji zaslepljenosti menil, da ima opraviti z zgolj človeškim nasprotnikom, je lahko upal. Da bo peščica neoboroženega proletarijata, ker ta je v veliki večini predstavljala mlado Cerkev, premagala vojaško tako mogočnega rimskega orla, na to misliti je bilo s stališča zgolj človeške sile in protisile, bolj blazno, kakor upanje Srbov, da bodo kljubovali združeni nemško avstro-ogrski armadi. Po človeško mišljeno ni bilo družega pričakovati, kakor da bo mlada Cerkev v katakombah našla svoj grob. Res je tekla kri, krščanska kri, za rdeče morje jo je bilo prelite. A glej, ravno ta kri je zalivala božje seme Kristusovega evangelija, da je klilo in raslo in prerastlo paganski plevel, ter ga zadušilo. Tri stoletja so pretekla, stoletja krvava, kakor nobeno poznejših, krvava od same krščanske krvi. In konec? Cerkve? Ne! Konec paganskega Rima. On s svojim cesarskim bleskom in močjo, ki jo je čutil ves svet in se ji klanjal, se je pogreznil v katakombe razvalin, iz katerih je vstala mlada civitas Dei, božja država, z namestnikom Kristusovim na čelu, v čega roki se je blestelo žezlo križ, znamenje zmage.

Hudič jo je znova dobil po glavi, ko je že mislil za-
trobiti k zmagi. Velikemu petku je zopet sledila velika
nedelja. Per cruceem ad lucem — Po križu k luči!

A tudi topot je hitro pozabil na uničevaven poraz.
Še z obvezano glavo, bi rekel, je napovedal novo mobi-
lizacijo svojih temnih sil. Za vrhovnega poveljnika si je
izbral bivšega klerika, poznejšega cesarja, Julijana Oč-
padnika. Z njegovo pomočjo je hotel paganizem na novo
dvigniti iz razvalin in z njimi zagrniti krščanstvo k več-
nemu počitku. Toliko se je naučil, da z ognjem in mečem
ne pride do cilja. Zato je svojemu kronanemu podrepni-
ku nataknil versko masko. Kakor so danes naši rdeči
pobožni, kadar jim to bolje kaže, tako je tudi Julijan hli-
nil neke vrste pobožnost. Ustanovil je svojo cerkev, ki je
bila na zunaj precej podobna krščanski. To bo dobra
vada, si je mislil, da izpraznem hlev Kristusov in ga po-
tem zažgem. Zmotila sta se hudič in on. Oba sta mora-
la poražena zaklicati: Zmagal si Galilejec! Po velikem
petku, ki sta ga Cerkev pripravila, je sledila velika ne-
delja. Ne nad grobom cerkve, kakor sta mislila, ampak
nad Julijanovim grobom je zadonela Aleluja. Per cruceem
ad lucem — Po križu k luči.

Še si hudič ni dal miru, kakor takrat ne, ko je Kri-
stusa skušal. Stotine, tisoče, da, milijone je v teku devet-
najst-stoletij poslal po kostanj v ogenj, zdaj pod to, zdaj
pod ono blestečo firmo. Tesali so križe, zažigali grmade,
brusili meče, ostrili peresa, za kristjane, katoličane, oz.
proti njim. Nikoli brez uspeha. Previdnost božja je
dopustila, da so iz marsikaterega boja izšli kot zmago-
vavci. Veselja pijani so se še z večjim satanizmom vrgli
v nove boje. Neredko se je že zdelo, da bo Cerkev zdaj
zginila v umazanih valovih. Voltaire se je že bahal,
da ji bo skopal grob in svoje enakovredne oz. enako-
vredne učence zagotavljal, da jim bo dano veliko zado-
ščenje gledati, kako to "nesramnico" polagajo v nečast-
ni grob. Res je tisočem izkopal grob, v katerega so polo-
žili svojo vero. Veri in Cerkvi ga ni izkopal, pač pa sebi.
Dva in pol stoletja bo že, kar so strohnele njegove greš-
ne kosti, Cerkvi sploh in francoski posebej, je pa po tisti
dobi laži-prosvete, že ponovno napočila doba prave pro-
svete. Po velikem petku, je praznovala zopet veselo ve-
liko nedeljo. Per cruceem ad lucem — Po križu k luči!

V drugi polovici devetnajstega stoletja je hudič svo-
je, že tolikokrat polomljene roge, znova pomolil ven. S
klasično nemško nadutostjo se je oglašil Nietzsche. Na
podlagi darvinizma, očeta naših opičarjev, je zasnoval
svoje "modroslovje," v katerem pošilja Boga — Stvarni-
ka, in z njim tudi vero in cerkev v stalni, večni pokoj.
Ni več mesta za kaka nevidna bitja nad oblaki, je prešer-
no dejal, še manj za kake njih tvorbe pod oblaki. Že
takrat nor, stavi vprašanje: "Kaj je z Bogom? — Na-
ravnost vam hočem povedati, umorili smo ga. Jaz in vi,
vsi smo njegovi morivci. Li ne čujemo hruma njegovih
grobarjev, ki so ga zagrebli? Li ne duhamo smradu njego-
vega razkranja? Da, tudi bogovi se razkrajajo. Bog je
mrtev. Bog ostane mrtev. Odkar on v grobu leži ste vi še

le od mrtvih vstali. Zdaj šele pride veliki dan. Zdaj šele
bo nadčlovek gospod . . . Da, Bog je mrtev, nadčlovek
naj živi." In tisoči so mu ploskali, ter veselo, kakor za
kruto mrtvo mačeho, vsklikali: "Da, Bog je mrtev, mrtvo
vse, kar je od njega živelo, vera, cerkev . . . le človek,
zdaj ne več človek, ne več suženj, ampak nadčlovek naj
živi!"

Ni še razdonel svatovsko veseli glas božjih pogreb-
cev, ko se je raznesla vest: Nietzsche je znorel! Oddali so
ga v norišnico. On, ki je prej učil, da se takim revežem,
ki so živa smrt, ne sme življenja podaljševati, ker bi bilo
to nemoralno, ampak se jim mora celo pomagati v grob,
je bil odslej celih deset let navezan na usmiljene roke,
ki pa k sreči niso hotele sprejeti noža, ali strupa, ki ga jim
je prej ponujal za take, ki so živa smrt. Ko ga je narav-
na smrt končno vendar le rešila, se je odprl grob pod
njim. Nadčlovek Nietzsche je zginil v njem, zginil še bolj
žalostno kot navadni človek. Istočasno, ko so grobokopi
in pogrebci obkrožali njegov grob, je pa tam na katoli-
škem pokopališču sv. mati kat. cerkev stala ob grobu svo-
jega zvestega otroka, ga kot mati svoje drago dete po-
lagala v naročje zemlje in ji naročala: "Vzemi zemlja,
kar je tvojega, naj sprejme Gospod, kar je njegovega."
Da, Nietzsche je mrtev. Ali ne duhate smradu njegovega
razkranja? Ne, se je že zdavnaj razkrojil in v prah spre-
menil. Tisti, ki je rekel: Prah si in v prah se boš povrnil
še živi in njegova cerkev tudi.

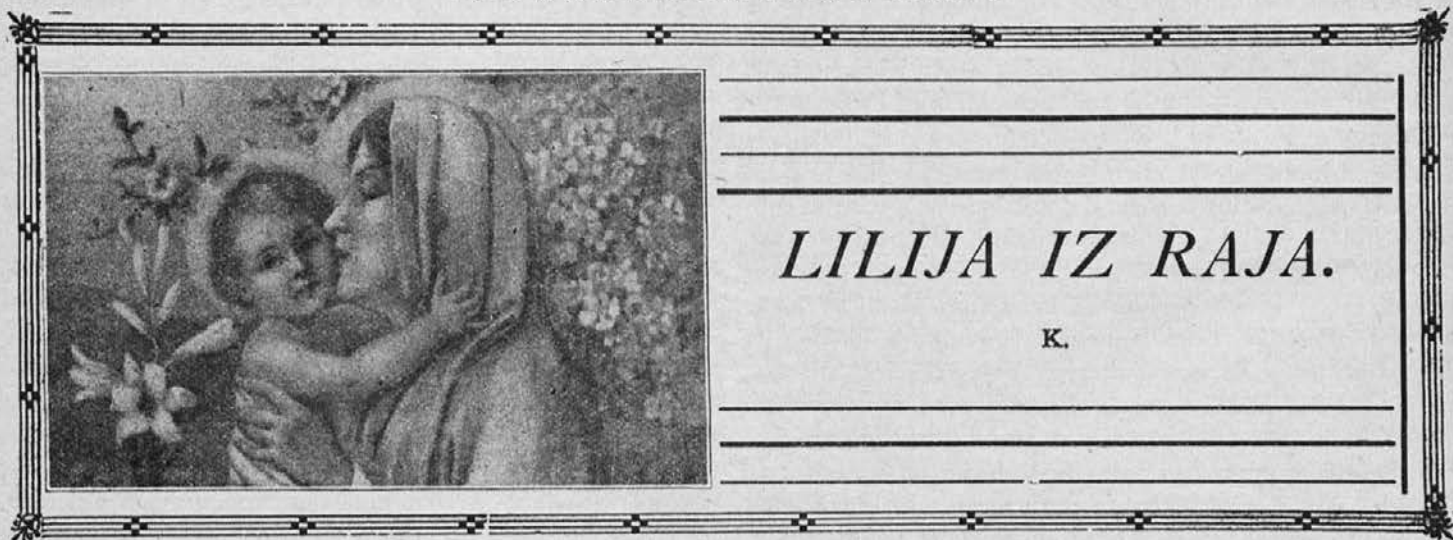
Res, da tudi Nietzschejev duh oz. smrad še živi. Ma-
terialisti niso šli z njim v norišnico, dasi bi edino tja spa-
dali in iz nje v grob. Praktičnih materialistov, takih,
ki žive in umirajo brez Boga, je posebno v našem času
še veliko. A materializem kot svetovni nazor, kot nado-
mestek vere je že premagan. Naumann pravi: "Trkamo
na vrata materializma. Stara izmučena glava se prikaže
ven. Njegov čas je minul. Nihče več ne verjame, da bi
ne bilo družega kot snov in njena moč. Mej prejšnim ro-
dom je še tako ponosno stal in prezirljivo gledal na
"praznoverje," danes nima nikake ogrevajoče moči več.
Brezverstvo se je izživelo, je imelo pač svoj čas. Danes
se človek zopet sprašuje, li res ni nad tem revnim sve-
tom ničesar višjega?" Kaki bedasti in trapasti rdečkar-
ji, ki so v razvoju modroslovja vedno najmanj za pol sto-
letja zadaj, še drzno odgovarjajo: "Ne, ničesar višjega
ni. Nebesa prepuščamo vrabcem." Tako ti naši "junaki,"
ki z želodcem mislijo. Ljudje, ki so zmožni z glavo mis-
liti in tudi mislijo, se pa zopet obračajo k zvezdam in
Njemu, ki je nad njimi, ker tudi pri polnih želodcih ne
morejo več prenašati praznote srca, po Bogu koprneče-
ga, ker zanj ustvarjenega.

Vedno bolj odmeva mej resnimi misleci nekaj, kar
imenujemo bogoiskateljstvo. Čutijo, kaj so z Bogom iz-
gubili, da so izgubili vse, kar dela človeško življenje
vredno življenja. Ni vsak zadovoljen z otrobi, kot naši
rdeči koritarji. So še plemenite duše na svetu, ki z lučjo
iščejo resnice, namen in vir življenja, ter jih ni sram
moliti confiteor, očitno spoved, ko vidijo, da jih je obo-

ževana prosveta zvedla v črno noč brez zvezd in potov. Nemški pesnik Gustav Schnuerer, je izdal zbirko svojih pesmi pod naslovom: "Na valovih sveta, v morje Boga." V imenu vsega sodobnega Bogu odtujenega sveta kliče: "Pokonci, vi misleči. Noči brezboštva ni več moč prenašati!" Da, da verski prepород, versko vstajenje je na pohodu. Vedno glasneje se sliši iz dalje otožna pesem zgubljenih sinov, ki se vračajo k Očetu. Ne bo dolgo, ko jih bo hudič, ki je mislil Boga, vero in Cerkev zaviti v rjuho laži-znanosti in nesti k pogrebu, zopet dobil po glavi. Zvonilo bo k pogrebu, a tistim, ki zdaj Bogu in veri jamo kopljejo. Oni bodo našli nečastni grob, kakor njihov malik, "nadčlovek" Nietzsche, Bog pa bo iz dozdevnega groba vstal ves častit in z njim vera in cerkev. Po velikem petku bo sledila velika nedelja, kakor vedno.

Tako se tudi v zgodovini sv. cerkve vrstita krvavi kalvarijski prizor velikega petka in nebeško radostni prizor velike nedelje. Ni čuda! Saj cerkev ni družega, kot skrivnostno dalje živeči Kristus. Njegova usoda je njena usoda. Zato nas trenutno zmagoslavje tistih, ki igrajo vlogo hudiča in njegove prve garde pod križem, prav nič ne vznemirja. Res, danes Cerkev krvavi, kakor je krvavel Kristus na Kalvariji. Z njo krvave tudi naša srca, kakor so krvavela njemu zvesta srca pod križem. A ker vemo, da se bodo prej ali slej vloge spremenile, kakor so se na Kalvariji in še neštetokrat pozneje, ker vemo, ča pride za velikim petkom, velika nedelja, ko jo bo hudič z vso svojo bando znova dobil po glavi, kakor vselej, kadar jo je oholo dvignil proti Bogu in cerkvi, nas ni strah, ampak smo polni tolažbe in sladkega upanja.

Per cruce ad lucem — Po križu k luči!

Ko je danes njen sin na tako čudovit način ušel gotovi smrti, je to zelo pokrepilo njeno upanje. Morebiti bo pa to tudi takrat tako, ko ga bodo hoteli na križ pribiti. In novo upanje, nova trdna nađa je posijala v njeno dušo. Veselejša je postala. Križ in Golgata sta otemnela pred njenimi duhovnimi očmi.

Ko je pa čula vsa ta poročila apostolov, ko je čula o veliki brezbriznosti ljudstva za vsa vprašanja o Bogu, duši, večnosti, in naravno tudi o Jezusovih naukih, da ljudstvo misli samo na čudeže kot predmet račovednosti, ne kot dokaz resnice, da je izgubilo žejo in lakoto po resnici, posebno pa še, ko so nekateri pripovedovali, da po krajih, kjer je že Jezus bil, sovraštvo, posebno farizejske verske stranke, narašča pro-

ti Jezusu, da so skoraj vsi pismarji proti njemu, je vse to znova potrlo njeno pokrepčano upanje.

In sicer jo je sedaj to toliko bolj potrlo, kolikor bolj jo je današnji dogodek pokrepil.

"Toraj vendar ne bo res? Toraj vse zastoj?" ji je odgovorila njena duša. "Toraj ni več upanja?"

Ko so vsi že utrujeni plegli in pospali, klečala je uboga mati v mali utici na vrtcu in v molitvi iskala nove moči in nove tolažbe, novega upanja . . .

Drugi dan, na vse zgodaj, je odšel Jezus s svojimi učenci proti Kafarnaumu, kjer je najprej napovedal svoj prihod.

* * *

Ogromne množice so se zbirale okrog Janeza, velikega preroka, ko je

nastopil ob reki Jordanu in začel pripravljati pot Gospodu. Po vsej deželi je šel sloves o njegovem strogem, spokornem življenju in njegovih vzvišenih naukih, katere je učil. Od blizu in daleč je vse hitelo tja, mlado in staro, kdor je le mogel, da so ga videli in slišali. Veliko jih je spreobrnil, jim vžgal v njih srcih novo hrepenenje po obljubljenem Odrašeniku, kajti to je bila njegova glavna naloga, kakor je sam pogosto trdil: "Jaz sem samo glas vpijočega v puščavi, pripravite pot Gospodu!"

Ta sloves je prišel tudi do hiš in palač bogatinov. Celo kralj Herod je izvedel o vsem, kar se godi ob reki Jordan. Veliko njegovih dvorjanov je čulo o njem in ga je šlo poslušat. Vrnili so se domov vsi

navdušeni zanj in spreobrnjeni. Ti so potem tudi kralju pripovedovali, kako nekaj vzvišenega je ta prerok, kako lepe vzvišene nauke uči. Ko je potem še videl veliko spremembo na obnašanju teh dvorjanov, kako so postali resni in zamišljeni, vzbudila se je tudi v njem želja, videti in slišati tega moža. Sicer se je kralj nekoliko pomišljal iti. Bal se je, da bi to bilo pod njegovo častjo, da bi se pomešal med navadno množico in poslušal tega čudnega, neznanega moža. Toda zanimanje zanj se je vzbudilo tudi pri njegovi priležnici Herodijadi, ženi njegovega brata Filipa, s katero je živel v veliko pohujšanje celemu narodu. Ko je čula svoje dvorjanke, kako so ji pravile o vsem, kar so čule, gnala jo je ženski prirojena radovednost, videti tega moža. Ko je tedaj pri neki priliki kralj izrazil željo, da bi tudi sam rad osebno videl in čul tega moža mu je takoj pritrdila tudi Herodijada. In tako so se odločili kralj, Herodijada in njena pohotna hči, ki je tudi živela na dvoru, in nekega lepega dne odpotovali proti reki Jordanu.

Tam so našli veliko množico ljudi zbranih okrog visoke skale, na kateri je stal prerok Janez in navdušeno govoril ljudem. Vse ga je tiho poslušalo. Zaviti je bil v kože in v dolgo suknjo iz preproste kamelje dlake. Prepasan je bil z belim pasom. Dolga častljiva črna brada se mu je vila globoko po prsih. Bil je velike in veličastne zunanosti, da je vsakega napolnil z nekim posebnim spoštovanjem do sebe. Sveta resnoba je odsevala iz cele njegove postave in ves njegov nastop je bil veličasten. Glas njegov je bil krepak in doneč, da je segal globoko v srce vsakemu, ki ga je poslušal. Imel je posebno milino, da ga je človek rad poslušal. Ravno je govoril jako trpko in strogo o trdovratnosti in zaslepljenosti židovskega naroda, ko je prišla tja kraljeva družba. Posebno je bičal bogapozabnost, ki se je tako globoko ukoreninila zadnja leta v židovski narod. Ker se je izvedelo, da bo ta dan pri Jor-

danu tudi kralj Herod, zbralo se je izvanredno veliko tudi takozvanih "odličnih" krogov in veliko pismoukov in farizejev. Rekli bi, da je bila tam vsa "inteligenca" naroda. To je Janez opazil in posebno krepko nastopil proti tem krogom in bičal njihove hudobije in njihovo bogapozabno življenje: "Vi gadja zalega" jim je zaklical ravno ko je stopil iz nosilnice kralj in njegovo spremstvo. "Kdo vam je ukazal bežati pred prihajajočo jezo božjo? Rodite toraj vreden sad pokore in ne govorite med med seboj: "Abrahama imamo za očeta." Zakaj, povem vam, da more Bog iz teh kamnov obuditi Abrahamu otroke. Že je nastavljena sekira drevesom na korenino. Vsako drevo, ki ne rodi dobrega sadu, se toraj poseka in vrže v ogenj." Govoril je tako navdušeno in tako prepričevalno, da se množica ni mogla ustavljati globokim utisom, katere je naredil ta govor na njo. Vsi so bili ginjeni. Ko je nehal govoriti, začele so se množice drenjati okrog njega in so ga vpraševali: "Kaj na tedaj storimo?" Vprašali so ga za svet, kako naj svoje življenje in svoje razmere uravnajo, da bodo dopadli Bogu in da bo primerno veri njih očetov. Ko so bogatinje videli to drenjanje in bili ginjeni so slednjič tudi sami šli k preroku po svet, kako naj oni žive, da bo primerno njegovim naukom. Veliko jih je seveda šlo bolj iz radovednosti. Celo Herod in Herodijada sta se dala nesti k Janezu. Ko je ljudstvo to opazilo, dalo je takoj prostor kraljevim nosilnicam, da so mogli nemoteno k Janezu. Tik pred prerokom so vsi izstopili in kralj Herod, Herodijada in njena hči so šli prav k njemu, se mu nalahno poklonili. "Kaj naj pa jaz storim?" Najprej vpraša kralj Herod. Prerok je komaj pazil na to, da se mu približuje tako odlični poslušalec, kralj Herod sam. Pozdrava teh "odličnih" poslušalcev niti odzdravil ni. Ko ga je pa kralj nagovoril in ga vprašal: "Kaj naj pa jaz storim?" vspel se je prerok še bolj pokonci, obraz se mu je še bolj zres-

nil, dvignil je desnico proti nebu in resno, odločno in glasno zaklical kralju: "Ni ti dovoljeno imeti žene svojega brata!" in obrnil se je proč od njega, kakor da bi ne hotel dalje z njim govoriti.

Kralj je prebledel in osupnil. Vsa množica je strahu ostrmela in čakala kaj bô. Vsi so se bali, da bo javno osramotenje kralja razjezilo, da bo sam planil nanj, ali pa ukazal svojim vojakom, da ga napadejo in pobijejo. Vse je bilo tiho, in oči vseh so bulile v kralja. Toda kralja so te odkrite in odločne besede zadele globoko v dušo. To se je videlo iz tega, da je počasi sklonil glavo globoko na prsi. To je pričal tudi njegov blede obraz. Vest se mu je zbudila in velik boj je nastal v njegovi duši! "Ni ti dovoljeno . . ." mu je donelo globoko doli v duši!

To je pa spoznala pred vsem tudi satanska ženska Herodijada. Tudi ona je prebledela sramu. Tresla se je po celem životu razburjenja. "Tolika predrznost!" si je mislila. In pest se ji je stiskala. Najraje bi bila zakričala in naščuvala kralja, da naj maščuje njeno osramočeno, užaljeno čast. Toda globoko sklonjena glava kraljeva ji je povedala, da so besede prerokove pri njem zadele popolnoma drugo struno. Zbala se je za žrtev svoje pohotnosti. Videla je v trenutku, da je njena prihodnost v nevarnosti. Kaj, ako bi kralj upošteval prerokove besede, posebno javno govorjenje pred ljudstvom, ki je navdušeno za tega preroka, ki je ginjeno po njegovih besedah sklenilo drugačno, boljše življenje? Zavrgel bo njo in njeno hčer. Ne! S premetenostjo satanske zlobe, katera je lastna pokvarjeni ženski, je v trenutku spoznala ves svoj nevarni položaj, pa v trenutku tudi sklenila in posegla vmes, da prepreči, kake prenačljene korake svojega kronanega priležnika.

"Pojdimo proč!" je rekla glasno in zaničljivo. "Pojdimo proč od tega sleparja!" je ponovila in potegnila na lahko za seboj kralja ter namignila hčeri naj ga prime na drugi strani. In tako ste ga peljali na-

zaj v njegovo nosilnico. Kakor otrok, s sklonjeno glavo, je šel kralj zamišljen, kamor ste ga ženski vodili. Bil je pač njuna žrtev, igrača ženske propalosti. Ko je kralj sedel v nosilnici in so jo nosilci dvignili na rame in ga odnesli, stopili ste tudi ženski vsaka k svoji nosilnici. Kakor strupena kača na svojo žrtev, pogledala je Herodijada na preroka, ki je še vedno stal nepremično na svojem vzvišenem prostoru, obrnjen proč od kraljevega spremstva, kakor bi se mu gnjusilo gledati te družbo. Stisnila je pest. In ko je že sedela v nosilnici in so jo nosilci že dvignili na rame, je še enkrat pogledala ven proti njemu in mu zažugala. Tudi je nekaj rekla, česar pa ljudstvo ni čulo iz zaprte nosilnice.

Vendar s tem je bila smrtna obsodba Janezova zapečaten — umreti bo moral! To je vedel vsakdo, ki je bil priča tega prizora.

* *

Ves ta dogodek se je zgodil nekoliko mesecev pred veliko nočjo, ko je Jezus, prvič nastopil v Jeruzalemu med velikonočnimi prazniki s svojimi nauki in čudeži. Teden pozneje pa je že bil Janez v Maherju, v temni ječi vjet in zaprt. Pohotna ženska je izvršila prvi del svojega maščevanja. Takoj, ko so se vrnil domov, nastopila je z vso odločnostjo pri kralju za to, da mora kaznovati tega predrznega "sleparja," ki se je drznil javno osramotiti njega in njo. Kralj je bil slabiček, kakor so vsi taki nesrečni sužnji, ki se da-

jo vjeti v zanjke strupene, pohotne ženske. Nanj je sicer naredil Janez velikanski vtis, ki se ga kar ni mogel znebiti. "Ni ti dovoljeno . . .!" mu je vedno z nova zadonelo v čuš. Skušal je toraj pregovoriti Herodijado, da bi odjenjala od svoje zahteve. Toda slednjič se je uđal in izdal povelje, da se Janeza skrivaj zagradi in vrže v ječo.

Marija Matí Jezusova, sestričina Janezova, je ravno sedela v svoji nazareški hišici in predla, ko je nagíc stopil v hišo njen sorodnik.

"Mati, nesreča!"

Marija je prebledela. Takoj ji je stopil pred oči strašni dogodek v Nazareški sinagogi.

"Kaj se je zopet zgodilo? Govori!" je rekla prestrašena in vstala.

S p o m i n i .

G. M. Trunk.

(Dalje.)

Beg. — Na poti v London. — Povratek. — V begunstvu. — Boji začetkoma maja 1919.

Dobro smo vedeli, kaj nas, člane Narodnega sveta, čaka, ako bi se Jugoslovani morali umakniti. Prosili smo majorja Lavriča, da nas pravočasno obvesti, če bi pretila kaka nevarnost. Nasprotujoče vesti so podile druga drugo. Kakih dvajset Srbov je prišlo, tedaj pristne "antantine" čete. Teh si Nemci ne bodo upali napasti. A so jih, pri Grabštajnu in tudi v Borovljah. Nekdo jim je moral dajati potuho. Bil je to Italijan. Borba za Koroško se je pričela. Ne bom se motil, ako trdim, da nam je Koroško vzel Lah, ki je požrl tudi naše brate na jugu.

Naši vojaki so bili brez strahu in mi smo bili polni upanja, da napad odbijejo. Ko pridem na sv. Treh kraljev dan iz cerkve, mi prinese vojak pismo. Odprem. Nadporočnik Dekleva (če se ne motim), mi sporoča v imenu majorja Lavriča, da je napad pri sv. Jakobu v Rožu jako hud in da naj bomo pripravljeni. Obvestim o tem vse druge. Nismo se zavedli nevarnosti, dasi so ropotale

strojne puške in je odmeval grom topov. Vreme je bilo skrajno slabo, kakor bi iz škafa zlival, je deževalo. Naslednji dan, v torek 7. jan., začno grometi topovi na Žihpoljih. Obstreljevali so dravski most pri Kaplji. Kaplan Kandut in katehet Košir gresta malo gledat. Srečata nekega častnika. "Ali ste že tu?" praša začudeno. — "Ali je nevarno?" — "Nemci so že čez Dravo." Prihitita nazaj v župnišče. Takoj se odpravimo. Jaz sem mislil sprva iti samo v Podljubelj, onadva pa v Sele, ker smo bili mnenja, da Nemci ne bodo vspevali.

Ko pridem v Podljubelj, zaslišim pokanje pušk. Siff, paff, srr, srr, zik, zik. Ali streljajo na me, ali kaj? Takoj sem spoznal pri čem smo. Dobim nekaj beguncev, tudi gg. Kandut in Košir sta prispela za menoj, ker v Sele nista mogla, in hajdi čez Ljubelj. Po dva, štirje so bežali naši vojaki, orožniki so pa že davno — odšli. Res da orožništvo ni zo boj, a kdo naj ščiti civilno prebivalstvo,

ako se ono najprej umakne. In niti ni bilo treba. Nimam primernih besed ogorčenja nad takim postopanjem.

Pri sv. Lenartu se ođpočijemo. Pri cerkovniku najdemo g. dekana Limpla in več drugih beguncev. Ostanemo do devete ure. Ko bi bili Nemci hitro šli za nami, bi nas bili lahko zajeli. V sto letih bo komaj enkrat mogoče dne 7. jan. priti čez Ljubelj. K sreči je radoljški okrajni glavar Župnek pustil cesto na nevarnih krajih prekidati. Tudi snega je bilo za ta čas izredno malo. Dohitimo nekaj orožnikov. Silno so prestrašeni. Nihče noče biti zadnji, dasi so s karabinaricami oboroženi. V koči pod vrhom je zbranih kakih dvajset ljudi. Zopet se malo odpočijemo. Naenkrat nastane zunaj nek vrišč. Vse plane kvišku in beži; orožniki naprej. Enemu izmej orožnikov se je tako mudilo, da je svoj kovček pustil na mestu in nabrusil pete. Strah pred Nemci. No pa oni takrat niti v Borovljah še niso bili

Vrišč so povzročili iz Slov. Pliberka. Ravno opolnoči smo mej piramidami prekoračili deželno mejo. Živo se še spominjam, kako mi je bilo tesno pri srcu. Zla slutnja me je objela, da je domovina izgubljena in da bo tod najbrž enkrat šla državna meja. Slutnja me žal ni varala. Zadnje iskricice upanja je zaenkrat pogasil 10. okt. Ali za vedno?

Čudom se čudimo, ko najdemo borno kočjo pod sedlom zasedeno po orožništvu, ki je poglelo po posteljah. Čaja in kave ni manjkalo. Vsedem se k mizi. Po glavi mi roje težke, moreče misli, dokler me spane ne objame. Naenkrat nastane vrišč. Predno se dobro zavem, že pade iz kuhinjskih duri vojak v sobo, s samokresom v roki. Za njim se pokaže bajonet. "Izdajalci slovenske domovine ste!" zagrmí vojak. V prvem hipu smo mislili, da so že Nemci za nami. Pogleđam natančneje in spoznam vojaka z Jesenic, za njim pa kapitana Krena. Kaj je bilo?

Kapitana Krena so, kakor je pač naša stara navada, v časnikih napadli in moral je v Ljubljano na zagovor. Morebiti je bila ravno njegova odsotnost za nas usodna. On je bil v Borovljah mestni poveljnik. Ko bi bil takrat tam, bi bil kot energični mož, kakor je bil, po Lavričevi nezgodi napad odbil. Tako se mi vsaj zdi. A moral je ravno v teh najtežjih urah v Ljubljano, radi malenkosti malenkostnih ljudi. Lahko se je opravičil in opravičen vračal. V Tržiču izve za napad. Telefonično tuđi izve, da se posadka v Borovljah drži. Malo teatralično, a zaslužen je hotel orožništvu pokazati, kako brezglavno so bežali. Rekel je, da pride pomoč 500 mož. Žal, da je ostalo tudi topot le pri obljubi. Po čegavi krivdi, kdo ve. Morda je hotel s tem le orožnike opogumiti, da bi se vrnili. A jim ni prav nič dišalo nazaj. To je bilo izgovarjanja, da je bilo celo mene sram. Bilo je pa tuđi že prepozno. Kajti ko grem drugi dan proti Tržiču, vidim prihajati vojake, a ne proti meni, ampak za menoj. V Tržiču sem izvedel še več. Vse izgubljeno! Tam prenočim in se

odpeljem drugi dan v Ljubljano. Čutil sem vse gorje, ki je spojeno z besedo — begunec.

Začetkom decembra dobim od "Narodnega sveta" v Ljubljani poziv, naj se odpravim z Dr. Zore-tom v London. Ker je ta radi bolehnosti odklonil, je na njegovo mesto prišel v poštev Dr. Lambert Ehrlich. Dr. Korošec je namreč, vrnivši se iz Pariza, smatral za nujno potrebno, da se mora informirati visoke katoliške kroge v Londonu, ki so imeli v politiki velik vpliv. Z Dr. Ehrlichom greva sredi dec. drugič v Ljubljano, da se z merodajnimi krogi pogovori o podrobnostih najine misije in nato odpeljeva. A sva se morala vrniti nazaj v svoja gnezda, ker potni listi iz Belgrada v Ljubljano potrebujejo časa. Konec decembra dobim zopet poziv naj pridem nemudoma v Ljubljano, ker se Dr. Korošec mudi ondi. Pridem in dobim od njega kratek poziv: Pojdita! Kar tako nama pa ni kazalo iti. Zato sva se vrnila na Koroško. Dne 9. jan. pridem zopet kot begunec v Ljubljano. Pravijo, naj odrinem sam, ker je bil Dr. Ehrlich v Celovcu zaposlen. Ker se je ravno takrat Dr. Šmalc odpravljal v Pariz, sva se domenila, da potujeva skupaj do Pariza. Odločila sva se za morskopot: Dubrovnik, Krf, Marsej, ker se nama je reklo, da je za tiste razmere najboljša. Ker potnih listin le ni bilo mogoče pričakati, se napotiva osebno v Belgrad.

Dne 13. jan. odrineva proti naši sedanji prestolici. Ođ "Narodnega sveta" sva dobila potrdilo, da potujeva "službeno." Brez tega bi bila težko videla Belgrad. Do Zagreba je šlo izborno. A tu se je začela križeva pot. Nobene sobe ni bilo dobiti. Takoj sem videl, kako je mej Hrvat. Ko bi ne bilo Srbov, bi bila šla Hrvatska že davno rakom žvižgati. Drugi dan sva že zgodaj zjutraj na kolođvoru. Grozno! Hrvat pride menda z žakljom na svet. Na železnici jih je imel vsak po — deset. Dvomim, če je polovico potnikov imelo vozni listek. Kdo bo tudi tako nespameten in plačeval vožnji lj-

stek, ko hočemo vendar hrvatsko republiko: brez dela, brez davkov, brez oblasti, brez plačil, brez zakonov, saj smo se osvobodili, ko smo tako ponižno in mirno ležali na trebuhu in lizali tlačiteljem pete. Dobro, da je kako srbsko kopito napravilo malo reda, drugače bi bilo kakor na kakih živinskih transportih brez spremljevalcev. Zato so pa ti hrvatski republikanci, ki se na republiko toliko razumejo, kakor zajec na boben, Srbe tako gledali, kakor dolgoušec, ko ga pes iz spanja zbudi. Vem, da je pri Hrvatih mnogo dobrega in idealnega glede njih državnega prava, a to kar si opažal po prevratu v ljudskih masah, je bil pravi pravcati boljševiški komunizem in anarhija brez najmanjšega idealizma za kake stare pravde.

Za prostost in kaka zapečateni prava mora narod najprej postati zrel, se mora naučiti vladati samega sebe, držati red, vpoštovati javni blagor. Dokler pa vsak pozna le "muko in žakelj" — kakor Hrvati po prevratu, je edina narodna rešitev srbsko kopito. Nisem vnet za kopito, še manj za kak srbski šovinizem ali fanatizem, a prepričan sem, so-deč po tem, kar sem na Hrvatskem videl, da je trda in poniževalna metoda srbskega kopita in gorkih batin edina rešitev hrvatskega naroda. Brez teh bi se bil narod s svojim neredom in nebrzdanim, svobodnim ravnanjem, pognal v prepad, postal samomorilen. Pride čas pride streznenje, potem se bo lahko govorilo o banu in republici, o svobodi in pravu. Prepričan sem, da dobra, široka hrvatska duša, najde pravo pot, ko bo nekaj časa dihala zrak svobode, saj do zdaj je samo nekaj slišala o svobodi, v resnici je pa ječala pod jarmom krutih Mažarov in pretkanih Židov. Prava narodna svoboda je zlato, ki ne leži na cesti. Anarhija, nered, brezpostavnost, ni svoboda, temveč smrt. No man is free, who cannot command himself, pravi Anglež. Nihče ni svoboden, ki ne zna samega sebe vladati.

Drugi dan pozno zvečer smo dospeli v Zemun. Kolikokrat smo mej

potjo stali cele ure, ne vem, ker so rekli, da "nima para," a meni se je zdelo, da mažaronski in židovski železničarji niso imeli volje. Nered bi bila njih rešitev. Hvala Bogu, da so se vendarle uračunali. Sčasoma ne bo več trde srbske roke, narod bo spoznal, kje je njegova svoboda, kakšna njegova rešitev. V hotelu, kjer smo večerjali, je ciganska godba svirala tudi slovenske komade. Pred meseci je bilo tu vse "tajč." V naši družbi je bilo nekaj hrvatskih inteligentov, ki so šli v politični misiji v Belgrad. Že mej potjo me je jako neprijetno dirnilo, da venomer zabavljajo čez "Naročino Veče." V hotelu jih je vino še bolj razgrela in srca na stečaj otvorilo. Zabavljanje se je spremenilo v nizkotno smešenje. Mej njimi je bil tudi neki doktor, ki je šel iskat pomoči za — Reko. Glede srbske pomoči z ozirom na Reko, Istro, Gorico itd. more kdo misliti, kar hoče. A tudi jaz sem večkrat gledal za kulise, pa moram reči, da nisem zvedel ali slišal ničesar, kar bi me omajalo v mojem prepričanju, da so Srbi res imeli voljo rešiti zašnjo slovensko in hrvatsko vas iz tujčevih rok. Z glavo skozi zid pa nihče ne more, niti Šumadijac ne. V politiki se naredi marsikak pogrešek, kjer je dobra volja, kritika ne sme biti preostra. V kritiki smo mi Slovenci in Hrvati junaki, v delu pa pritlikavci, naravnost za eno — figo.

V Zemunu sem prvokrat videl, kako so se obnašali Angleži in Francozi, ter ostrmel. Pozneje sem videl in zvedel še več. Zmagovalec ni Srb, temveč Francoz in Anglež. Ona sta edina gospodarja premagancev-Hrvatov in Slovencev. Srba milostno trpita poleg sebe, a bi ga najraje brcnila, ko bi ga mogla. A Srb se drži. Zgodovina bo še marsikaj odkrila, ko bodo časi mirnejši. Zaenkrat je treba potrpljenja. "Čekajte, čakajte!" ni izraz našega koroškega "lei losen," temveč globoko prevdarseno politično načelo. Le površni opazovalec bo v "ima vremena" videl napako, srbski šovinizem, srbsko sebičnost, morda celo lenobo in gnilo-

bo, a zgodovina prav gotovo dokaže, da taka sodba ni bila upravičena. Trdih razmer ne moreš vedno predrugčiti. Treba marsikaterikrat zobe stisniti in še malo zaškripati in — čakati.

Belgrad je lepo mesto. Videl sem mnogo sveta in mnogo mest, a mesto na višinah ob široki Savi in mogočni Donavi, s prostranimi ulicami, je eno najlepših na svetu. Treba sicer še mnogo poprav in pametnega moderniziranja, a sčasoma vse pride, saj ni več prestolica štirimilijonskega, ampak skoraj štirinajst-milijonskega naroda, pa postane še več milijonskega, ko se nam pridruži zdaj še poređni brat — Bolgar.

NOVI DOSMRTNI NAROČNIKI.

- 232. Mrs. Maria Zupančič
Cleveland, Ohio.
- 233. Mr. Frank Stefančič
Hollidaysburg, Pa.
- 234. Mr. Karol Klamer
Sheboygan, Wis.
- 235. Miss Terezija Berkovič
Cleveland, Ohio.
- 236. Mrs. Lucija Gregorčič
Milwaukee, Wis.
- 237. Rev. Matija Novak
župnik v Radovici, Do-
lenjsko, Slovenija.

V Krasinu dobiva s potnim tovarišem pri kosilu ministra Dr. Kramerja, ki je imel pri sebi najina potna lista. Ni bilo treba "čekaniti." Še isti večer se odpraviva dalje. V Zemunu nama odkaže srbski častnik prostor. Pa kaj je srbski častnik proti francoskemu prostaku. Baje je bil ta vagon za francoske častnike, ki jih pa ni bilo. Dasi sva Francoza lepo prosila, še po francosko sva ga prosila, naj naju pusti v prazen voz, ker tudi midva potujeva službeno, se je prav odurno zadril nad nama. Iz njegovih besed je jasno zvenelo: Mi smo zmagovalci, vi premaganci! In to ob vratih Belgrada in vpričo srbskega častnika. Sčasoma se bomo že spoznali, sem si mislil, v sedmih letih vse prav pride. Pripoznam,

da mora biti povsod red in je imel Francoz prav, ker se je držal reda, a med redom in ošabnostjo je velika razlika.

Moj tovariš, Dr. Šmalc, je že med potjo v Zagreb razpravljajal s slovenskimi slikarji, ki so odpravljali svoja umetniška dela v Pariz, na jugoslovansko razstavo, ter se odločil, da premlja slike preko Dunaja skozi Švico. Meni ni kazalo po tej poti, zato se v Brodu ločiva. On jo mahne preko Dunaja proti Parizu, ki ga pa vsaj topot ni videl, jaz pa preko Dubrovnika proti Londonu, ki ga pa tudi nisem videl. Posledice vojske.

Na železnicah je bilo v tistih časih strašno. Že v Vinkovcih se mi je pripetilo, ko izstopim, da so potniki zabasali vse vhode in hodnike in jih ni bilo z mesta spraviti. Slovenski prostovoljci so me morali skozi okno potegniti v kupe. Za vsak prostor je bilo sto in več potnikov, večinoma verižnikov, z žaklji. Razredov ni bilo, saj vsak žakelj nese, in republiko hočemo. Skozi Bosno je bilo še hujše, ker so ozkotirne železnice. Vem, da je bilo tiste čase povsod jako neprilčno, celo nevarno potovati, a na bosenskih železnicah je bil vsak samemu sebi prepuščen. Železničarji so sami hoteli nered in bi bil tudi nedvomno v vsej svoji popolnosti zavlada, ko bi ne bilo srbske puške, ki ga je vsaj toliko naredila, kolikor ga je bilo.

Onkraj Ivanje planine se odpre jug, kakor prej pri nas, če si stopil na solčna goriška tla. Mostar je brez snega. Gole planine blišče v svitu jutranjega solca. V Dubrovniku je sredi januarja vigred. Dolgo je že, južni kraji, ko vas nisem videl. Ko sem vas zadnjič gledal je ležala na vas še težka, umazana tujčeva roka. Zdaj vas objema mehka materina roka in pritiska na svoje srce. Bodite mi dvakrat pozdravljeni! Takrat mi pač niti na misel ni prišlo, da bom sam moral ostati — Avstrijak, oziroma ne jaz, ampak moja nesrečna domovina. A tudi tega si nisem mislil, da ti naši južni kraji ne bodo naši, temveč vaši, vi — nehvaležni Jugoslovani.

TVOJ NEDELJSKI TOVARIŠ

Piše Rev. J. C. Smoley.

VELIKONOČNA NEDELJA.

Vstal je, ni ga tukaj.

Mat. 16, 6.

Velikonočni čas je čas radosti in veselja: sedemkrat se ponavlja v cerkvenih dnevnicah te dni: "To je dan, ki ga je napravil Gospod; veselimo in radujmo se v njem!" Veselimo se, prijatelji, če cerkev tako želi. Saj vemo vsi, kako se veselimo, če smo kaj krasnega, kaj radostnega doživeli. Zato vam hočem danes velikonočno radost nekoliko obširneje razložiti, da bo vaše veselje toliko večje. Skrivnost Kristusovega vstajenja se vrši — — kakor ostale skrivnosti naše svete vere — — deloma na tem vidnem svetu, deloma na onem svetu, ki je neviden za nas. Premišljajmo torej najprej o velikonočni radosti tu na zemlji in potem o radosti na onem svetu.

1. **Velikonočna radost na zemlji.** Knjiga Sodnikov Starega Zakona nam pripoveduje o Samsonu, da se je podal nekoč v filistejsko mesto Gaza in hotel ostati tam čez noč. Ko so Samsonovi sovražniki zvedeli, da se nahaja v njihovem mestu ta, ki jim je napravil že toliko škode, so se jako razveselili, da ga imajo v svojih pesteh. Dali so za preti mestna vrata, postavili povsod straže in čakali do jutra, da bi ga, ko bi odhajal iz mesta, ubili. Samson pa je spal le do polnoči, vstal, straže razgnal, razbil zaprta vrta in jih v posmeh meščanov odnesel s pooboji vred na bližnji hrib. Sv. Gregor Veliki pravi glede tega Samsonovega dejanja, da je bil Samson nekako predpoda v grobu zaprtega in od smrti vstalega Odrešenika. Kristus Gospod je tudi prišel v roke svojih sovražnikov v mestu Jeruzalemu, vjeli so ga in obsodili na smrt. In še po njegovi smrti

so postavili vojaško stražo okoli groba, da bi bili sigurni, da ga imajo v svoji oblasti še po smrti. Toda predno je solnce v nedeljo jutro vzhlo, predno so se mogli njegovi sovražniki radovati svoje navidezne, svoje dozdevne zmage, odprl je Kristus vrata groba, vstal je iz njega slaven in častit, stražniki so pobegnili, On, ki je bil navidezno premagan, prišel je zmagoslaven iz groba. Sovražniki Kristusovi so imeli oč tega le sramoto in niso vedeli, kaj se bo še vse zgodilo; prijatelji njegovi pa so se veselili in radovali, ker niso kaj takega pričakovali. Kdo bi si bil to mislil! Slišali so, da je vstal od mrtvih, slišali in videli so ga! Kako veselje, kaka radost! Koliko načrtov za bodočnost je zopet oživel! Koliko novih in vzvišenih idealov je vzplamtelo v radostnih srcih! Naravno je, da so se najbolj veselili in radovali ti, ki so ob njegovem trpljenju največ prestali. Pred vsem Mati Božja, koje dušo je pod križem prebodel meč bolečin. Zato se sv. cerkev skozi vsa stoletja v prvi vrsti spominja Marijine radosti nad od mrtvih vstalim Sinom in prepeva: "Raduj nebeška se Kraljica, Gospod je vstal, aleluja!" Potem so bili ti, ki so se proti Jezusu v čem pregrešili, a ga prosili in zadobili oduščanje, kakor Marija Magdalena in Peter. I tem je Kristus Gospod pokazal, da jim je odpustil in da jih ljubi znova, kakor ga ljubijo oni. Končno se nam zdi nekoliko čudno, da se je prikazal i tem učencem, ki so o njegovi osebi in o njegovih namenih dvomili, kakor se je prikazal učencema idočima v Emavs, se ž njimi razgovarjal, pobijal njune dvome in ju pripeljal zopet na pravo pot.

Vsi so postali deležni velikonočne veselja. Tri vrste ljudi, je pa prejelo več velikonočne radosti ko

drugi, to so: trpini, grešniki in dvomljivci ali maloverni. Mnogo je duš na svetu, katerim je Bog v tem življenju določil le trpljenje in skrbi. Celó življenje nosijo svoje križe, stoje pod križem kakor je stala Mati Gospodova; nimajo nika-ke tolažbe, nikakega upanja na tem svetu. Če pa prenašajo svoje trpljenje s krščansko potrpežljivostjo in udanostjo v voljo božjo, pripravlja jim Bog v njihovem srcu tak mir in pokoj, da se zai razkošje celega sveta le prazne pene. Svet nima in ne pozna tolažbe, kakoršno daje Bog trpinom. Kdor ima celó življenje tako, kakor je veliki teden, življenje polno trpljenja, temu bo poslednji trenutek njegovega življenja velikonočno vstajenje. Kakor pride po temni noči jutanja zarja, tako bo prišla po trudapolnem življenju smrt, ne kot strašilo, ne kot sovražnica, ampak kot prijateljica, kot božja dekla, kot prvi žarek velikonočne jutra, ki bo napočilo v večnosti. Trpin ima svojo velikonoč v svoji smrtni uri.

Greh je noč in tema. Kdor živi v grehu, nima pokoja, nima miru, muči se, trpi kot je trpel Judež, kot je trpel Peter. Če pa s pomočjo milosti božje zmaga, in če grešnik išče in najde oduščanja ob nogah Odrešenikovih, kakor Marija Magdalena in Peter, se vrne v njegovo srce mir in pokoj, vrne se radost nad življenjem, in iz tega izhaja čista vest, ki je po dolgih, hudih bojih premagala skušnjave, spravila se z Bogom, od katere se noče več ločiti. David in sv. Avgustin opevata ta mir kot največjo dobroto človeka na zemlji, ki je grešil, pa iz groba greha zopet vstal. Kdor izmed vas, prijatelji, je živel v grehu a zopet vstal, ta mi bo potrdil, da mu ni bilo nikoli tako lahko pri srcu, kakor ravno v onem velikonočnem ča-

su, ko je srce zopet našlo Boga in se ž njim zopet združilo.

Druge duše so podobne zopet ljudem, ki so zašle in se zgubile v gostem gozdu; begajo, tekajo semtertja, sedaj na to, sedaj na ono stran. Kako se razvesele, če najdejo končno pravo stezo, da vedo, kje so in kam gredo. To so ávomljivi Tomaži, to so žalostni in maloverni učenci s poti v Emavs. Kdor je imel to srečo, da je bil dobro vzgojen in poučen v sveti veri in si to vero tudi ohranil, ta niti ne vé in ne more razumeti, kaj skusijo taki Tomaži, predno najdejo po dolgih zmotah zopet pravo pot, od katere so zabredli, ti ne vedo céniti njihove radosti in veselja, s katerim je napolnjeno njihovo srce pri molitvi, pri prejemu sv. zakramentov. Edino le ta razume to, ki se je iz teme brezverstva vrnil zopet k luči sv. vere, kdor je zabredel, pa zopet našel pravo pot.

Ko je Kristus vstal iz zgroba, so bile prve njegove besede učencem: "Mir vam bodi!" In ta mir želi Kristus še danes vsem trpinom, še vedno jim kaže svoje poveljane rane, da bi jih potolažil in pokazal, da se bodo tudi njihove rane zacelile. Mir vam bodi, tako kliče danes Kristus vsem spokornim grešnikom, radi katerih je prejel vse te rane. Mir vam bodi, kliče Kristus danes vsem dvomljivcem, vsem omahljivcem, vsem malomarnežem, kaže jim pot, po kateri jim treba iti, da pridejo do svoje Velike noči. In kdor teh trpinov, teh grešnikov, teh omahljivcev sliši danes te nežne besede "Mir vam bodi," vsak izmed njih se razradosti, kakor se je je razradostil Peter, Magdalena in emavska učenca.

Na zemlji sicer ni popolnega veselja, ni popolne radosti, ta nas čaka šele onkraj groba. Zato še nekoliko besed o velikonočnem veselju v večnosti.

2. Velikonočna radost v večnosti. Več kot 20.000 krščanskih vjetnikov je zdihovalo in ječalo v državi Tunis pod turškim jarmom. Zdihovali so v temnih podzemskih je-

čah, prenašali lakoto in žejo, opravljali najtežja dela. Nekega dne so pa zaslišali sužnji sem od morske strani gromenje topov in bojni krik, ki se je vedno bolj in bolj bližal mestu. Vedeli so, da gre za njihovo svobodo. Odprla so se vrata ječ, na pragu je stal cesar Karol V. in jim sam oznanil radostno novico, da so svobodni in da se lahko vsak vrne v svojo domovino. Tisoči in tisoči so bili rešeni spon, tisočerin in tisočerin je zopet zabsijala zlata svobođa. Kaka radost med vjetniki! Toda ta radost je slaba podoba, je le senca radosti, katero so okusile tisočere in tisočere duše, ki so čakale v predpeklju na Kristusa oni trenutek, ko je na Veliki petek k njim prišla Kristusova duša in jim oznanila, da je konec njihovega tisočletnega čakanja, da so rešene, da so jim nebeška vrata zopet odprta.

Je pa še druga ječa na onem svetu, katere s Kristusovo smrtjo ni bilo konec, kakor je bil konec predpekla, ki trpi še danes in bo trpela do konca sveta. Veste, da so to vice. Vice so, in v njih zdihujejo milijoni in milijoni naših sovernikov, naših bratov in sester, ki z večjim hrepenenjem čakajo na svoje osvobojenje, ko pa sužnji v Tunisu. Veste, kaj uči sv. Cerkev o vicah. Da jim lahko pomagamo. Zadošča miloščina, da jih osvobodimo, zadošča post in molitev, zadošča, da darujemo naše vsakdanje trpljenje in težave za nje, da bi se jih Bog usmilil. Prijatelji, za nas tu na zemlji je Velika noč čas radosti, za duše v vicah pa čas trpljenja, ker neskončno trpe. Kdo bi bil tako sebičen, da bi mislil samo na sebe, pozabil pa na uboge trpine v vicah. Pomagajte jim iz vic z molitvijo, postom, miloščino, darujte za nje svoje križe in trpljenje. Duše čakajo na to. Ko boste vi enkrat v vicah in duše že v nebesih, bodo za vas prosile pri božjem prestolu, da bi se Bog vas usmilil, kakor ste se vi prej njih usmilili, in vam dal okusiti večno, nebeško velikonočno radost.

Naša zemeljska velika noč in velikanoč na onem svetu ste si kaj bli-

zu, bližje kakor si marsikdo morda misli. To pozemsko življenje je prva polovica žaloigre velikega tedna. Kakor je Jezus Kristus najprej trpel in bil potem poveljčan, ter je sedaj neprenehoma večno slavljen, tako mora pretrpeti tudi človeštvo svoj veliki teden, mora viseti tako rekoč na križu. Kdor trpi, kakor je trpela Mati sedmerih bolečin pod križem, kdor je grešil, pa se kesal, kakor Magdalena in Peter, kdor je bil neveren, pa zopet postal veren, kot Tomaž, za nje bo smrt, ko bo prišla, velikonočna nedelja, kajti onkraj groba jih čaka Kristus v svoji slavi, pozdravil jih bo z besedami, s katerimi je pozdravil apostole: "Mir vam bodi!" Vsa modrost našega življenja obstoji v tem, da bi znali svoje trpljenje voljno prenašati, pa se bo to trpljenje po naši smrti spremenilo v večno, radostno alelujo. Trpite, kakor je trpela Marija pod križem, kesajte in pokorite se, kakor se je pokoril Peter in Magdalena, imejte trdno vero, kakor jo je imel Tomaž, pa vam bo aleluja zagotovljena. In to vam želim vsem iz celega srca. Amen.

BELA NEDELJA.

Katerim bote grehe odpustili, so jim odpuščeni.

— — Jan. 20, 23.

Jezusovi učenci so bili — — tako nam pripoveduje današnji evangelij — — zbrani v neki hiši; iz strahu pred Judi so imeli duri zaprte. Mračilo se je že. Tu se pa naenkrat prikaže Jezus, postoji sredi med njimi in jih pozdravi: "Mir vam bodi!" Nato jim je pokazal svoje roke in stran. Predstavite si v duhu radost apostolov, ko so zagledali svojega Gospoda! In Jezus jim je zopet rekel: "Mir vam bodi! Kakor je Oče mene poslal, pošiljam vas jaz." In je dihnil v nje in rekel: "Prejmite svetega Duha. Katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni; katerim jih boste zadržali, so jim zadržani."

Te besede sv. evangelija, prijaja-

telji, nam pridejo sedaj ravno prav; smo namreč v velikonočnem času. In naša dolžnost v tem času je, da opravimo spoved in prejmemo sv. obhajilo. Med nami je pa toliko strahopetcev, toliko zanikernežev, toliko nasprotnikov sv. spovedi! Tem naj bo namenjeno naše današnje premišljevanje.

Spominjajte se še starega kraja, ko je včasih prišel sodnijski sluga — — berič — — v vas, stopil v to ino hišo in pustil gospodarju, ali komu drugemu kako sodno pozivnico. Vsakega je tak obisk razburil. Ali morda ni res? Človeka kličejo na sodnijo, da bi prišel pričevati v kakih zadevi, ali pa da bi se prišel vsled kake tožbe zagovarjat. Tak sluga, tak sel, prijatelji moji, sem danes jaz. Vsakemu izmed vas podajam **pozivnico, ki se glasi:** "V imenu in na ukaz Gospoda našega Jezusa Kristusa moraš priti v velikonočnem času k spovedniku, spovedati, obtožiti se vseh tvojih grehov, moraš jih obžalovati in prejeti sv. obhajilo. Podpisana: Sv. Mati Katoliška Cerkev."

Razložimo si to pozivnico!

V imenu in na ukaz Gospoda našega Jezusa Kristusa! Po prečitaniu današnjega evangelija je ovržen starogovor: "Spoved so iznašli duhovniki." Slišali ste, da je Jezus tisti, ki je rekel apostolom in duhovnikom: "Katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni; katerim jih boste zadržali, so jim zadržani." Ta, ki je te besede spregovoril, ni nikak papež, nikak teolog, nikak duhoven, nikak cerkven učenik, — — **On je Bog!**

Da, Jezus Kristus je. In tu treba ukloniti glavo. Jezus je, zato je treba iti po poti, ki nam jo je on pokazal in določil. Da, hvaležni mu moramo biti za to! Kaki reveži bi bili mi, ko bi ne imeli spovedi! Kaj bi bilo z nami, ko imamo toliko grehov na naši vesti? Živeti s strašnimi očitanji, padati globlje in globlje v greh, dreti v večno pogubljenje, pekel . . . Ne in ne! Jezus je bil dobrotljiv. Vedel je, kako slab je človek, kako naglo in pogosto pade,

zato je ustanovil spoved, da bi se mu grehi odpustili, da bi človek prejel silo in moč in milost, da bi več ne padel v greh. Da, bodimo hvaležni za tako usmiljenost!

V velikonočnem času moraš priti k spovedniku, spovedati, obtožiti se vseh svojih grehov in jih obžalovati! Kristus Gospod je postavil dolžnost, da moramo k spovedi in sv. obhajilu. Kristjani so stoletja in stoletja z veseljem spolnjevali to zapoved. Pristopali so k mizi Gospodovi pogosto, nekateri vsaki dan, drugi vsak teden ali vsak mesec. Toda tekom časa se je njihova gorečnost ohladila, in cerkev je bila prisiljena, da je na Lateranskem cerkvenem zboru l. 1215. določila, da mora vsak kristjan vsaj enkrat na leto sv. spovedi in za veliko noč k sv. obhajilu. Zato je pa vsak vernik, ko je prišel k pameti, zavezan, da opravi svojo velikonočno dolžnost.

Poklicani ste tu na sodnijo, pogledajte v svoje življenje, v čem ste grešili. Da opravite dobro spoved, je potreba najprej, da izprašate svojo vest. Da se boste ložje svojih grehov spomnili, imate prav lahko sredstvo. Če hočete videti madeže na svojem obrazu, pogledate se v zrcalo; če hočete videti madeže na svoji duši, pregledajte pri izpraševanju vesti božje in cerkvene zapovedi. Grehi se bodo začeli prikazovati kakor preganjana divjačina po gozdu . . . Ko ste grehe spoznali, jih obžalujte; vzemite križ v roke in recite: "S svojimi grehi sem ponovil trpljenje in smrt temu dobremu Jezusu!"

Šel sem za Judežem, prodal sem tega Boga za malovreden dobiček, za nizko strast, za kratko ničvredno veselje . . . Šel sem za Pilatom, ko sem iz strahu pred ljudmi, svojim tovarišem na ljubo zanemarjal svoje verske dolžnosti . . . Šel sem za Judi, zabijal sem Jezusu v glavo trnje, ko sem imel nespodobne misli, ko sem govoril nespodobne besede . . . Razžalil sem tega dobrotljivega Boga, ki me je vstvaril in odrešil . . . Živel sem kakor neumna žival; moja vest, moja duša

je polna grehov . . .

In če se tudi ne bo zalesketala solza v očesu, zbudila se bo v vašem srcu bol, žalost nad storjenimi grehi. Ozrite se potem proti nebu in recite: "Kako krasno je to nebo, pa ni za me! Je za angele in svetnike, za nedolžne in spokornike; ni pa za mene lahkomišljeneža! Zgubil sem dedščino neskončne vrednosti, zgubil sem večno srečo in blaženost!" Čutili boste bol v vašem srcu. Potem poletite v duhu k peklenskim vratom, in — — s strahom in grozo — — recite pri sebi: "Tu je moje mesto! Na veke v ognju, s hudiči in pogubljenimi! Večno trpljenje!" Misel na tako kaznen bo razbolela vašo dušo, oglasil se bo kes. Veselite se potem, kajti Bog je blizu vas, Bog gleda na vas, kakor je gledal oče na zgubljenega sina . . .

Potem pojte k spovednici.

K temu sodnemu prestolu morate iti pobožno, tiho, spokorno, kakor grešnik, ki prihaja, da bi se obtožil svojih padcev. Ne kakor delajo to nekateri, ki stojijo pri spovednici v vrstah in čakajo, da pridejo na vrsto, pa se še tam šalijo, smejejo in norčujejo! Spokorno, skesano pokleknite pred duhovna, pokrižajte se s sv. križem in recite: "Oče, odpusti, ker sem grešil!"

Pri sodniji mora oseba, ki je poklicana, priseči, da bo govorila resnico in nič drugrega ko resnico. Tudi v spovednici mora grešnik priznati vse svoje grehe: naj so še tako veliki, naj so še tako skrivnostni, naj so še tako grdi. Priznati vse svoje misli in svoje želje! Gorje mu, kdor bi nalašč, vedoma kak greh zamolčal. Ostalim grehom bi dodal še greh nevredne sv. spovedi in **bogoskrunskega sv. obhajila**. Kajti tak sili Jezusa, da vstopi v srce, v katerem vlada peklenska gniloba. Zavžije sv. hostijo in si svojo sodbo je, kakor pravi apostol. Prijatelji, božite odkritosrčni v spovednici! Koliko je duš, ki so vlekli butaro grehov prav do smrti, ker so en sam greh zamolčale v spovednici! Koliko duš je v peklju, ravno zaradi napačne sramežljivosti pri spovednici! Proč

z napačno sramežljivostjo, proč s strahom! Ni li spovednik postavljen od Boga za to, da bi vas poslušal in vam odpustil? Ni li spovednik ravno tako iz mesa kakor vi, ni li podvržen istim slabostim kakor vi? Dajte si pošten, odkritosrčen odgovor.

Vstopite v sodno dvorano.

Na klopi sedi obtoženec, blizu njega so priče, zadaj stoje poslušalci, prijatelji, sovražniki in drugi, ki samo iz radovednosti prodajajo zija. Vsi slišijo obravnavo, slišijo vsako besedo. Kako obtoženca pogostokrat rdečica sramu obliva! Kako ponižanje, kaka sramota za njega! Koliko ljudi si želi pred sodnijo, da bi se pogreznili globoko v zemljo! Vsega tega, prijatelji, ni pri spovedi. Bog zahteva od nas, da se spovemo in obtožimo duhovnu na uho, pogostoma tujemu duhovnu, ki nas ne pozna in ga mi ne poznamo, ki mora o vsem, kar sliši, strogo molčati, da niti misliti na to. On mora **spovedno molčečnost** varovati za vsako ceno, če mu treba iti celo v ječo ali smrt. Je li mogel biti Bog dobrotljivejši? Kar se godi na sodniji, se vse premlati, raznovrstne opazke delajo o tem, časniki pišejo na dolgo in široko o vsem. Pri spovedi je vse **tih**. Bog in grešnik govorita na tihem v samoti, kakor bi ne bila na svetu. In največji grešnik se vrača iz spovednice bel in čist ko sneg, okrašen z milostjo božjo.

Glejte božje usmiljenje in ne rekaite, da je velikonočna spoved nekaj neprijetnega.

Ste li bili kedaj navzoči pri sodnijskem zaslišanju? Pri sodnijski obravnavi? Poleg sodnika sedi odvetnik, zagovornik obtoženca in državni pravdnik, mož postave, ki se trdo drži zakonika, trdo drži ostrosti paragrafa, ki neizprosno zahteva, da se obtoženca najstrožje kaznuje. I pri sodnem prestolu sv. pokore stoji tak **državni pravdnik**, ta je **hudič**. Prej ti je vedno šepetal in te slepil: "Duhovni so iznašli spoved, le veselo živi in se nikar ne boj pekla, ki ga ni; to ni nikak greh, to je v človeški naravi," prej, pravim, te je tako slepil, sedaj pa vstaja in se o-

glaš, da bi te obsodil. Poslušaj ga, kaj pravi: "O Bog, nikar ne odpustčaj temu človeku. To je katolikodpadnik! Imel je časa dovolj, da bi hodil v cerkev, pa je rajše popival doma s tovariši; vedel je, da te s kletvicami žali, pa ti je tisočkrat in tisočkrat vrgel moje ime v obraz. Ima grdo srce, ostudno, črno dušo, Gospod. Zagotavljam te, da se ne bo poboljšal. Obljubil bo sicer to, pa svoje besede ne bo držal. Bodi pravičen, Gospod, in ga kaznuj. Za njega zahtevam najvišjo kazen, zahtevam: peklo!"

Kaj se godi tu, krjstjani? Vsi to veste dobro. Pri sv. spovedi vas spovednik odveže vseh grehov, in če so še tako veliki. Hudič je radi tega ves iz sebe, in to je vzrok, zakaj on tako sovraži spoved. Ne, satan! Moji župljani bodo prišli vsi in opravili, dokler je čas, velikonočno spoved, ne bodo se bali tvojega strašenja, božja ljubezen bo nad njimi zmagala in vladala.

V sodnih dvorinah vidite obraze podobe vladarjev, podobe predsednikov, kakor je pač država. Tudi v spovednici se smehljata na vas dva obraza: **Križani Kristus in Marija Devica**.

Križani Kristus je vladar, je predsednik, ki ne zahteva od tebe nika kega davka, ki je sam poplačal tvoje dolgove s svojo krvjo. Je to vladar, kojega veselje je bivati med trpini, med ubožci, kojega palača je bila ob rojstvu reven hlev, sedaj pa tabernakelj. Je to vladar, ki je odpustil Mariji Magdalen, Samarijanu, prešestnici, ki je obedoval v hišah grešnikov in iskal zgubljenih ovac. Je to vladar, ki je umirajoč na križu rekel o svojih sovražnikih: "Oče, odpusti jim vsaj ne vedo, kaj delajo!" Prijatelji, bo li kedo med nami tako drzen, da si bo upal temu dobremu vladarju reči: "Ne, tebi ne bom služil! K velikonočni spovedi ne pojdem!"

Poglejte na Devico Marijo.

Je **pribežališče grešnikov**. Je vir tolažbe za grešnika, ki je osivel v greh. Spomni se, prijatelj, na svoja mlada leta, ko si s svojo mamico

molil "Češčena si Marijo," spomni se svojega prvega sv. obhajila. Marija je zapisala tvoje ime v svojo knjigo, ona ga še ni izbrisala iz nje. Vedno te še čaka Mati nebeška. In ti bi si drznil reči: "Ne, krasna Gospa, s tvojim Sinom se jaz ne maram spraviti?"

Pravijo, da je spoved nekaj težkega, nekaj prisilnega, nikakor nočejo razumeti, da se v spovedi javlja neskončno usmiljenje večnega Boga. H kako težki kazni je mnogokrat zločinec obsojen. Mesec, leto, deset, dvajset let ječe, mnogokrat v do smrtno ječo. dokler ne pride smrt. In v spovednici? Slavite Boga, prijatelji! Pokora, ki nam jo naklada spovednik, je tako mala: par očenašev, par češčenasmarij, morda rožnivenec, kaka sv. maša ali križev pot, kaka miloščina. In to je vse, dragi moji.

In **prejeti sv. obhajilo**, se glasi pozivnica sv. cerkve. To se pravi: Bog, Jezus Kristus — — odpustivši vam grehe v sv. pokori — — stopa z neba in prihaja pod podobo kruha na vaš jezik, prihaja v vaše srce, objame vas z vso svojo ljubeznijo!

K velikonočni spovedi? K obhajilu? Kaj pa bodo ljudje rekli? Pustim naj to in ono grešno navado? Pustim to in ono osebo in kraj? Ne, ne morem se odločiti . . .

O vi maloverni ljudje, kako ste otročji, kako ste nesrečni! Ali je Bog manj ko vaše strasti? Nebo manj ko zemlja? Kako dolgo boste še sužnji samega sebe, greha, strahopetnosti, ljudskih ozirov? Pokonci, pokonci, bojzljivci!

Cezar, slaven rimski vojskovodja, je, razjarjen od senata, ki mu ni poveril konzulata Galije, s tremi legijami prekoračil Alpe in prišel do Rubikona, male rečice, ki je ločila Italijo od cisalpinske Galije. Prekoračiti to rečico je bilo rimskim vojskovodjem prepovedano in je pomenjalo napoved vojne rimski republiki. Cezar je obstal — — gledal nekaj časa na vojake . . . se kratko zamislil, potem pa vzpodbodel konja in jezdil v reko. Znamenita odločitev: postal je junak. Prišel je v

Rim, proglasili so ga za stalnega diktatorja, konec je bilo za vedno rimske republike.

Prijatelji, prekoračite Rubikon! Ne ozirajte se na druge, kaj bodo ti rekli, ne ozirajte se na prijatelje, na svet, na strasti, na hudiča! Pusti-

te greh in hudiča, oklenite se Jezusa. Storite to vsi: mladi in stari, bogati in reveži; storite to vsi!

Ti pa, od mrtvih vstali Jezus, glej, tvoji verniki so tu pred teboj zbrani, nimajo nikakega strahu! Čakajo, da bi se tudi njim prikazal.

Oni nočejo samo videti tvojih prebođenih rok in tvoje odprte strani, oni hočejo tebe prejeti v sv. obhajilu, oni hočejo zavžiti tvoje telo in tvojo Kri, pridi k njim in jim reci: "Mir vam bodi!" Amen.

Konrad Bolanden:

Šentjernejska noč.

Zgodovinski roman.

Prosto preložil:

Rev. J. C. Smoley.

V znamenje, da soglašajo, so prikimali vsi in napeto čakali, kaj bo na to rekel poročnik. Temu se pa nikakor ni mudilo z odgovorom. Na njegovem obrazu ni bilo poznati, da bi bila obravnava zadeve, ki se nje-ga osebno ni niti malo tikala, na-pravila nanj kak vtis. To vedenje markezovo je barone osupnilo. Vsak ugovor bi jih bil še bolj utrdil v njihovih sklepih, postali bi bili še bolj trmoglavi. Ker jim pa poročnik ni ugovarjal, začeli so uvidevati gr-đobo in nepostavnost svoje uporno-sti proti poveljem svojega vrhovne-ga poveljnika. Nastal je dolg molk. Riviere je mirno jedel, kajti dolga ježa ga je jako utrudila. Z neka-kim strahom so gledali baroni drug na drugega.

"No, gospod poročnik, kaj pa pravi-te vi k temu?" vprašal je končno Ribaud.

"Jaz? Čisto nič! Sporočil bom vse dobesedno admiralu."

"Mislite li, gospod poročnik, da bo admiral z nami zadovoljen?" vprašal je Dacier.

"Brez dvoma! Seveda bodo mora-li cenjeni gospodje baronje svoje u-krepe vsestransko dobro z dokazi in dobrimi vzroki podpreti. Vsaj poz-nate admiralu! Pri njem odločajo samo vzroki, za ali proti kaki stvari."

"Mi imamo en glaven vzrok, vs-led katerega so vsi ostali popolno-ma nepotrebni, namreč svobodo

francoskih baronov, da služimo dr-žavnemu velikašu, oziroma kralju samo toliko časa, dokler se nam po-ljubi," dejal je Ribaud. "Če mi dan-es zapustimo bojno polje in se vr-nemo domov, nima nikdo pravice, da bi nam radi tega kaj očital!"

"Gotovo ne!" odvrnil je Hugo. "Ravno tako pa noben francoski plemenitaš ne bo zapustil stvari, v prid katere je zagrabil za meč, dokler ni srečno in povoljno končana. Ta-ko daleč pa še nismo prišli. Ravno tako je pa znana požrtvovalnost francoskih baronov, da se v blagor in prospeh dobre stvari odrečejo vsakemu plenu, da žrtvujejo zadnji srebrnjak svoji časti."

To rezko in sramotilno namigava-nje napravilo je na vse globok vtis. Noben narod ni namreč tako dov-zeten za čast in viteški čut, kakor ravno Francozi. Ko bi jim bil Riv-iere ugovarjal in grajal njihovo svo-jevoljnost in trmoglavost, bi jih bil le še bolj razjaril in utrdil v njihovih sklepih — — — vsled njegovega sklica na čast in velikodušnost je pa rudečica oblila njihove obraze.

"V tem imate pa prav!" rekel je Ribaud. "Noben plemenitaš ne bo zapustil pravične stvari iz bojzljivi-vosti ali pa sebičnosti, kakor kak žid, — — stvari, za katero se je bo-ril s sulico in mečem. Nikakor ne mislimo ravnati tako, da bi nas tega pozneje bilo sram. Borili se bomo,

da zmagamo, ali pa umrjemo. Svo-boda in pravica, ali pa smrt! Prosto-voljno se podvržemo admiralovemu vodstvu, — — toda samo tako dolgo, dokler ima pred očmi skupne vza-jemne koristi plemstva, ne pa svo-jih lastnih častihlepnih načrtov. Ce-lo našemu ogromnemu vojnemu ple-nu, zakladom opatije sv. Viktorja, se odrečemo, če ga potrebuje admiral za vojne potrebščine."

"Jaz se popolnoma strinjam z Ri-baud-ovim mnenjem," dejal je Reg-nier.

"Istotako jaz," pripomnil je Da-cier. "Kaj takega se razume samo ob sebi. Plemstvo Francije ne bo nikdar krenilo s pota časti. Kaj smo storili po bitki pri St. Denis? Nem-ški jezdecji so zahtevali svojo pla-čo, — — stotisoč zlatnikov. Grozi-li so, da se takoj vrnejo domu, ako ne dobe plače. V vojni blagajni ni bi-lo niti tisoč frankov. Admiral je apeloval na požrtvovalnost in veli-kodušnost baronov in vojakov. Kaj se je zgodilo? Pričenši z vojvođom, pa do zadnjega tovrnega hlapca, daroval je vsak svoj zadnji vinar. Plačali smo nemške najemnike. — — No, glede časti in velikodušnosti se od tega časa še nismo čisto nič iz-premenili."

"To ve admiral, zato je tako ukren-nil," rekel je Riviere.

"Sporočite admiralu, da mu je za-klad opatije sv. Viktorja na razpo-

lago," dejal je Regnier.

"V imenu admirala in v imenu dobre stvari se vam zahvaljam, gospodje!" odvrnil je Riviere. "Od čete, ki je zavzela Montluc, nisem videl nikjer sledu; kje je vojaštvo?"

"Vi ste prišli od zapada, — — — naš hrabri psalmisti imajo pa na vzhodu, to je v opatiji še veliko dela," rekel je Regnier. "Ti morajo "vlačugarsko hišo živega satana" — — kakor imenujejo naši predikanti samostane — — dobro preiskati in io potem skupno s papisti zažgati!"

Na markezovem obrazu se je pojavila žalost.

"Morate li neprenehoma po nepotrebnem požigati in moriti?" je vprašal.

"To je šega!" odvrnil je Dacier. "In ta šega, da se požiga in mori, je razširjena po celi Evropi. V Španiji sežiga na gromadah katoliški kralj Filip krivoverce. V Angliji trga protestantovska in "deviška" kraljica Elizabeta katoličanom drobje iz trebuha, obeša jih za noge nad žarečim ogljem, ščiplje jih tako dolgo z razbeljenimi kleščami, dokler se ne spreobrnejo ali pa umrjo. V Franciji je pa na kraljevem dvoru najbolj priljubljena igra, da obglavljajo in obešajo stotine in stotine Hugenotov."

"Vi imate tu v misli Ambois-ške zarotnike," odvrnil je Riviere. "Obglavljenje in obešanje dvanaeststoterih Hugenotov izvršilo se je vsaj v imenu pravičnosti, kajti zarotniki so hoteli umoriti kralja, kraljico in Gize. Seveda bi bilo veliko lepše za kralja, ko bi bil dvanajst sto ljudi, ki so bili pred zakonom zločinci, pomilostil."

"Motite se, markez!" rekel je Regnier. "Usmiljenje in milost dandanes niso več lastnosti kraljev."

"Nas vodi čast k hrabrosti, ljudstvo mora imeti pa druge nagibe," pripomnil je Ribaud. "Ljudstvo mora trgati krasne, dragocene obleke s soh, ljudstvo mora sežigati sohe in njihove malikovalce. Mi se sicer smejemo in se norčujemo, če zahtevajo naši pobožni predikanti, da pokončamo in zatremo vse papiste in

Amalečane, in sicer v imenu sv. pisma. Ljudstvo namreč veruje na sv. Pismo, ljudstvo verjame, da je razlaga predikantov, da je požig in umor dovoljen, prava, verjame to v svojo lastno korist. Ne morem se zdržati smeha, ko vidim, kako se pobožnim poslušalcem ceče slin, ko opisujejo predikanti bogato deželo Kanaan, v kateri gospodarijo malikovalski Filistejci. Kako jih šegeče, ko jim predikanti pripovedujejo, da mora vse imetje Filistejcev postati lastnina izvoljencev, otrok in sinov božjih. In kako postane potem ljudstvo navdušeno, ko obrnejo končno naši modri predikanti svojo razlago na Francijo, češ, da je Francija dežela Kanaan, da so papisti malikovalski Filistejci, katere treba na božje povelje pokončati, da je njihovo imetje lastnina izvoljencev božjih, to je protestantov. Vse to je sicer blaznost in neumnost, vendar pa pospešuje naše namene in nabira kmete za boj plemstva."

— Te besede, ki so dobro pojasnile stališče nezadovoljnega in bojaželjnega plemstva, so le še povečale Riviere-ove dvome in nezadovoljnost. Ribaud se je norčeval iz stvari, nad katero se je on zgražal, vsled katere je on hotel kot pošteniak pustiti protestantizem.

"Pustite kmetom njihovo vero v sv. Pismo," rekel je Dacier. "Vera je iako mehko testo, katero lahko vsak gnijete, kakor mu liubo in drago, odkar lahko vsakdo sv. Pismo po svojem razlaga."

"Meni ugaja Kalvinova vera izvrstno," zatrjeval je Briquemont. "Po stari veri so pahnila slaba dela človeka v pekel. Po Kalvinovem evangeliju izvršujem lahko največje zločine, pa me vrag le še ne bo vzal, če sem od Boga določen za večnost. — — Kako prijetno in udobno je to!"

Užaljen je majal markez z glavo, njegov obraz je postal še bolj resen.

"Ravno take nauke uče nemški reformatorii," dejal je Regnier. "Pri Martinu Lutru nimajo dobra dela nekake vrednosti, — — za zveličanje ni potrebno kaj drugega,

kakor sama vera. Reformatorji so prekanjeni ljudje; ti dajejo nebesa prav po ceni, zato pa drvi vse k njim. Na vsak način je protestantizem največji osvojevalec našega časa. Z zelenim kijem je razbil ovire in ograje stare vere, strl je petnajststoletni jarem duševne sužnjosti, v katero je vpreglo katoličanstvo človeka. V kolikor daje protestantizem vsakemu pravico, da sme protestovati, ugovarjati vsemu, kar mu ne dopade, da razlaga vsak lahko sv. Pismo po svojem lastnem okusu, da si vsak lahko napravi vero, ki ugaja ravno njemu, v toliko sem tudi jaz protestant."

Riviere je bil preveč zamišljen, da bi se bil zanimal za nadaljno razpravo. V njegovem premišljevanju ga je prekinil Briquemont.

"Vašega starega znanca, gospod poročnik, pečejo tam-le kot malikovalca, — — barona Dubourga."

Markez je zrl v Briquemonta, kakor da ne razume njegovih besed.

"Se li več ne spominjate Dubourgovih?" nadaljeval je Briquemont. "Nam ni li na naši poti z St. Denis v Chatillon, grofica Blanka, pripovedovala jako krasne stvari o Dubourgu?"

Hugo se je prestrašil.

"Vi vendar nimate v mislih prijatelja grofa Autremontskega?"

"Da, tega mislim."

"In tega hočejo danes v opatiji sv. Viktorja sežgati?"

"S kostmi in kožo! Baron, vnet katoličan, je eden onih plemenitav, ki so se zbrali okoli vojvode Henrika Lotarinškega, da bi branili proti nam Poitiers. Včeraj je napravil izlet semkaj, da bi obiskal grajščaka. V noči so ga pa vieli in to jutro odvedli z drugimi vietniki k sv. Viktorju. Za barona mi je iako žal; videti je jako dobrega srca."

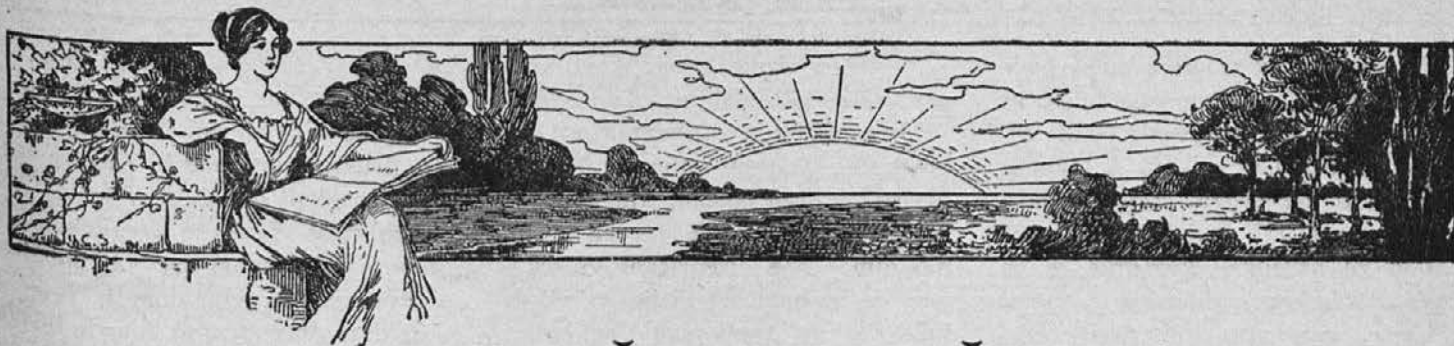
Markez je skočil iz svojega sedeža.

"Kako daleč pa je do opatije?"

"Pičlo uro."

"Barona, Autremontovega prijatelja, — — varuha Blanke moram na vsak način rešiti. Na svidenje!"

Naglo, razburjeno je izrekel te besede, zgrabil za čelado in drl ven.

GLASNIK ŽENSKIH DRUŠTEV.

H. B.

Naš Iron Range (železni obroč) se pa res óbro drži, versko in narodno. V narodnem oziru se jaz nikjer nisem tako domačega čutil, kakor tam gori. Ko sem stopil na karo, sem kar okrog sebe pogledal, če nisem morda v Ljubljani. V oči mi je padel napis: Zabranjeno je pljuvati. Pogledam skozi okno, pa vidim zopet drugi slovenski napis: Zobjo zdravnik. Besede, pljuvati in zobjo zdravnik, sicer ne vzbujate kakih posebno blagih čustev, obeh se človek ognje, če le more, a v tujini ima vsaka "kranjska" beseda, če že ne v sebi, pa vsaj ob sebi, nekaj sladkega, pa naj bo tudi sam "kranjski" hudič. Iskro vkreše, da domači spomini zaplapolajo, kakor kresovi domačih gora.

V čredi krav na pašniku, je samo na sebi bore malo poezije. A ko sem jih jaz po šestih mesecih svojega tukajšnjega bivanja na Willardu, Wis. prvič zopet zagledal, sem jih bil tako vesel, da bi bil najraje pesem nanje zložil, kakor naš šegavi semdolejski dekan Froelich, ki je svojo kravo, katera je imela posebne zasluge za šolo, ker je material za njo skupaj vozila, v posebni odi ovekovečil. Vse spomine na pastirsko življenje, polno poezij se mi pričarale na dan in malo, da jih nisem zaključil z vzdihom: Lepše je buše, kot duše pasti.

Toča če študiram naše duše po Ameriki, pridem slednjič vendar do zaključka, da je tudi v njih še marsikaj "kranjskega," kar tudi neti prijetne spomine. Res da ne v vseh. Marsikatera nima dosti več vere, kot starokrajška buša. Živi tja v en

dan, kakor ona, samo pije ga še po starokrajško — kot krava. Vendar je pa še veliko óbrih, ki niso ohranili samo slovensko, ampak tudi verno srce. Ko gledam na eni strani naše tukajšnje ljudi, ki so jim žuljave roke edino kapital, ki se pa le slabo obrestuje, na drugi strani pa vidim naše cerkve in šole, ki so pozidane od sadov tega kapitala, mi nekaj pravi: Za to ljudstvo, ki ima toliko dobre in požrtvovavne volje, se vendar še spleča delati.

Ta vtis sem dobil tudi predlanskim, ko sem stal pred evelethsko cerkvijo. Da bi bila to slovenska cerkev, nisem mislil. Prevelika se mi je zdela. Istega prepričanja je moral biti tudi moj tovariš, ker je vprašal, nekega fanta, kje je slovenska cerkev. Ni vedel. Na vprašanje, kako se ta cerkev, pred katero smo stali, imenuje, je odgovoril: "Austrian — avstrijska" Seveda sva takoj vedela, pri čem sva. Da taka cerkev, v pretežno delavski naselbini in z delavskimi žulji zgrajena, je zgovorna priča, da ljudstvo, ki jo je gradilo in jo vzdržuje, versko še ni prišlo na boben, ampak mora imeti še precej verskega kapitala v srcih. Seve, vera je biser. Biseri ne leže na vrhu, saj še železo ne. Treba dela, predno se ga izkoplje in lepo obrusi. Father Leskovec je pa dober delavec v Gospodovem vinogradu, zato se ne čuđim, da je prodril v ta srca, izkopal ta biser in ga lepo obrusil. Priča temu ste poleg družega obe društvi: Moško, Najsvetejšega Imena in žensko, Krščanskih žena in mater. Od obeh imam poročilo pri rokah. Ker ste pa obe poročili iz

ženske roke, naj ju kar skupaj priobčim.

I.

Eveleth, 7. marca. 1923.

Častiti g. urednik.

Da ne boste mislili, da smo tu na Evelethu res vsi zmrznili, ali pa da spimo, moram še jaz vzeti pero v roke in Vam dokazati, da nas krivo sodite, če to mislite. V 5. številu Ave Marije sem brala poročilo z Ely, v katerem pravi poročevalka, da tamkajšni možje spe, mejtem, ko žene bde in živahno delajo. Gotovo, da to ni častno za možje. Hvala Bogu, da se o naših to ne more reči. Možje in žene smo na nogah in po svojih močeh skupno delamo za prospeh in povzdigo naše župnije. Le zanaprej ne vem, kako bo, ker nas zlasti mladi fantje le bolj od strani gledajo. Naš g. župnik Father Leskovec jih sicer ob vsaki priliki navdušujejo in spodbujajo, da bi se oklenili lepega in prekoristnega društva Najsvetejšega Imena, a mladina je mladina, zlasti moška. Upamo pa vendar, da njih besede ne bodo zastony in da se bodo tudi oni, ko malo bolj resni postanejo, odzvali in vstopili v to moško armado.

Še bolj živahno kot moško društvo Najsvetejšega Imena, pa deluje naše žensko društvo Krščanskih žena in mater. Veliko je že storilo za olepšavo naše cerkve. Kadar je česa treba so njegove članice prve, ki se odzovejo povabilu in primejo. A še več bi se storilo, ako bi se vse pridno vdeleževale društvenih sej, kjer se take reči obravnavajo in druga drugo navdušujemo, ter tekmujeemo mej seboj, katera se bo bolj

izkazala. Ta pravi, brez mene bodo že naredile. Gotovo se ene toliko ne pogreša. Vseh članov ali članic pri nobeni društveni seji ni. A take ne pomislijo, da druga, tretja, četrta lahko ravno tako misli: Brez mene bodo že naredile. Nazadnje je pa seja morda komaj sklepčna. Zato naj bi se nobena na ta način ne izgovarjala. Vsaka, ki ni res iz tehničnih vzrokov zadržana, mora priti. Morda ima ravno katera tistih, ki jih ni, glede tega ali onega najboljše misli in bi mogla staviti najboljši predlog. Kako mučno je, če potem s tem, kar se je brez nje sklenilo, ni zadovoljna, da bi bile enega duha in enega srca, kar je duša vsacega društva in predpogoj njegovega uspešnega delovanja. Zato, drage sestre, kadar dobite poziv na društveno sejo, ne izgovarjajte se, kakor tisti, ki jih je Gospod povabil na ženitnino. Če nimate časa, ukradite si ga. Taka tatvina ni grešna, ampak je le znamenje društvene vneme. Posebno zdaj stopimo kakor ena skupaj, da bo povelikonočna veselica, ki so jo Father napovedali, vsestransko dobro izpadla. Saj gre za korist naše drage cerkve. Složne mej seboj podajmo roko moškim, ki nas bodo pri tem gotovo krepko podpirali, pa bomo dosegli uspeh, da bo veselje. Vam, gospod urednik, pa gorje, če bo ta moj dopis v Vaš nenasitni koš romal. Vem, da ni tak, kakor bi moral biti, a morate pomisliti, da me ženske nismo študirale, kako bi se vrtele okrog pisalne mize, ampak kako bi hodile okrog peči, s kuhalnico ne s peresom v roki. Vi bi bili s kuhalnico v roki še bolj nerodni, kot jaz s peresom.

Članica dr. Krščanskih žena in mater.

Ti vbogi uredniški koš, kako si še pri poštenih ljudeh na slabem glasu, prav kakor mi duhovniki pri nepoštenih. Da prav kakor je "farška bisaga" v očeh naših "ta rdečih" brezdajna, tako ti še v očeh poštenih nimaš dna. Prepričani so, da imaš vedno pust. Če bi jim rekel, da imaš večkrat pravi štiridesetdanski post iz prve dobe, bi mi prav tako ne verjeli, kakor "ta rdeči" nam ne verjamejo, da ima naša bisaga ōno, in bližje vrha kot njihova. Kajti če bi v njo vrgel kak milijon-dolarski fond, bi vse čez letelo v dobre namene. Od Kristanovega nobeden naših otrok niti enega "cenzelca" ni ōbil. Le to rečem, da ko bi uredniški koš od samih dopisov naših "oglarjev in oglaric" živel, bi ga bilo treba že zdavnaj v "penzijo" dati. Te vrste dopisi so njemu tako tuja hrana, kakor našim starokrajskim hribovcem banane. To naj bo zlasti ženskam povedano, da se ne bodo še bolj bale peresa v roko prijeti, kakor so se do sedaj. Imate prav, da se jaz na kuhalnico še manj razumem, kot ve na pero.

Veseli me, da ste moške v obrambo vzeli glede pobožnosti. Ženske ste pač ženske. Same rade malo pozabljate čez moške, če vam pa kdo drugi pride na pomoč, boste pa skupaj potegnile, kakor sovražniki Cerkve, ki se prej lasajo mej seboj, kadar je pa treba iti proti njej, so v bratskem objemu. Tista znana prigođbica je za žensko psihologijo prav podučna. Mož je s svojo ženo igral "bunko party." Ona je kričala in klicala na pomoč. Ko je vendar nekoga priklicala, ki jo je rešil iz neljubega položaja, je pa padla po njem, po svojem rešitelju in prevzela moževo vlogo, ter kričala, kaj

se vtika v njune notranje zadeve. No, sicer pa jaz nisem trdil, da moški sploh niso za pobožnost in verska društva, drugače bi Cerkev ne stala na skali, menil sem le, da to fronto rajši ženskim regimentom prepuščajo, sami so pa bolj podobni avstrijskim generalom mej vojsko, ki so pravo fronto, kjer je tekla kri bolj tako gledali, kakor Mojzes obljubljeni deželci. Pravijo, da je neki črnovojnik — ki v mirnih časih še za krompir "vahtat" ni bil, mej vojsko je moral pa v prve strelne jarke — v zaledju srečal nekega generala. Ker mu ni salutiral, ga je nahrulil: "Hribovec ali me ne poznaš?" — "Ne," pravi vojak. — "Jaz sem general". — "Oprostite," pravi jecaje vojak, "jaz v vseh letih na fronti še nisem videl takega gospoda . . ." No, pa imamo tudi Radeckija in Laudone in Foche, generale z rožnim vencem v roki. Ne po vojaškem činu, pač pa po duhu jih imamo tudi mej nami, po naših družtvih. Da bi jih bilo le več, potem bi naša stvar bolj in trdneje stala. In da jih bo več, je pa veliko od žena odvisno. Ve morate bolj pridno pihati, da se starokrajška verska žerjavica, ki jo pokriva pepel ameriškega verskega brezbrizja, zopet razvname in na novo zažari.

Še eni sem mislil dati besedo, tudi iz Eeveletha, pa sem se s to preveč zaklepetal. Pa prihodnjič. Saj itak ne smem biti preveč "ofrtin," drugače bodo druge, ki se pripravljajo k peresu, kakor bolnik k operaciji, mislile, da imam zvrhano poln predal. Tako bi se moral v dobi kisljeh kumar, ki se je uredniki tako bojimo, kot "Kranjc" vode, zopet kislo držati. Torej na svidenje!

UREDNIŠKI KOTIČEK.

Radi pomanjkanja prostora je moralo več stvari izostati: Tako na razgledu, Striček, tudi radovednežu na platnicah smo morali usta z gobami,

in kolerabo in podobnim "zaštapati." Posebno težko nam je pa, da še Zahvale niso našle prostora. Prosimo tedaj potrpljenja, pride vse na vrsto.

Vsem skupaj in vsakemu posameznemu

Vesele vel. praznike!

Urednik.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

3. **Vprašanje (poslano):** Kaj bo pa z onimi, ki bodo sodnji dan imeli še male grehe nad seboj, ali bodo prišli v pekel, ko vic več ne bo?

Odgovor: V pekel sigurno nihče ne pride, ki ima samo male grehe na vesti. V peklu gore samo tisti, ki so se brez milosti božje ločili s tega sveta. Milost pa človeku vzame samo smrtni greh, mali ne, naj bi jih bilo tudi na milijone. V peklu niti najmedlejšega žarka milosti. Kedor je pa v malih grehih, temu solnce milostno še vedno sveti. V vice res da tudi ne pojdejo. A imeli bodo vice v tem, kar se bo pred sodbo godilo. Sv. pismo govori o ognju, v katerem bodo zadnji potomci človeškega rodu našli svojo smrt. Niso vsi bogoslovni učenjaki glede tega ognja in njegovega namena enih misli. Jaz sledim njih kralju sv. Tomažu Akvinu. On pravi, da kakoršenkoli bo že ta ogenj, ali nekaj posebnega, od Boga poslanega, ali nekaj naravnega, n. pr. da bodo planeti skupaj trčili, vsekako bo obenem orodje v rokah božje pravice. Kot naravni ogenj bo vpepelil vse kar bo takrat živelo, kakor naš navadni ogenj vse vpepeli, kar objame. Kot orodje v rokah božje pravice bo imel pa različno moč. Onim, ki bodo čisto zlato, brez primesi greha, ne bo prav nič škodoval, jih nič ne pekel. Drugi, ki ne bodo čisto zlato, ampak boóo imeli na sebi več ali manj primesi greha, bo pa žgal, enega bolj, drugega manj, sorazmerno z zadolženjem. To bodo vice za tiste, ki takrat ne bodo popolnoma čisti. Nato sledi sodba.

6. **Vprašanje:** Kaj pravi cerkev glede pogreba otrok, ki so umrli predno so prišli k pameti, v krstni nedolžnosti?

Odgovor: Ona pravi, naj se ne kaže žalost, ampak neka tiha sveta radost. Cerkvni obrednik odreja, naj se dene mrličku na glavo venec dišečega cvetja, v znamenje, da sta njegova duša in telo še nedotaknjena, da je še lepo duhteči cvet, ki je bil presajen v rajski vrt, predno se je osul. Mašnik, ki ga pokopuje mo-

ra imeti na sebi belo štolo, ne črno, v znamenje veselja. Tudi zvoni naj se mu veselo, ne žalobno.

ŠMARNICE.

Majnik se bliža. Vsi dobri Marijini otroci že mislijo, kake šopke bodo letos spleтали svoji dragi nebeški Materi. Mi imamo v zalogi precej duhovnega majniškega cvetja, vzgojenega od naših znanih in prizanih šmarničarjev.

Tistim, ki se hočejo na Materinem Srcu povspeti k še lepšem vzoru vseh src, k božjemu Srcu Jezusovemu, ki je globočina vseh čednosti, bi svetovali:

Janez Volčič: Šmarnice naše ljube Gospe presv. Srca.95c.

Onim, ki bi se hoteli naslajati ob prijetnem vonju šopka, ki ga je sv. cerkev sama spledla nebeški Kraljici v lavretanskih litanijah, bi priporočali:

Anton Žgur: Marija Devica majnikova Kraljica.Cena 95c.

Te Šmarnice so prirejene po nemškem izvirniku. Da morajo biti lepe priča to, da so v nemškem jeziku doživele že najmanj petnajst izdaj in bile predstavljene v razne druge jezike. Toliko izdaj je za Šmarnice najboljšo priporočilo.

Kdor bi hotel opazovati, kako se je Marija kot majniška zarja polagoma dvignila izza gora Stare zaveze in za njo Solnce, Jezus Kristus, naj seže po Šmarnicah:

Jožef Volc: Marija v predpodbah in podobah. Cena95c.

Tisti, ki hoče v družbi svoje dobre

nebeške Matere srečno romati proti nebeški domovini, kakor je nekaj s svojo telesno mamico romal na Brezje ali kam drugam, naj si izbere **Ludovik Škufca:** Šmarnice ali romanje v nebeško kraljestvo v Macijinem mesecu Cena 95c.

To so nedvomno ene najlepših slovenskih Šmarnic. Po par letih presledka jih človek zopet želi slišati in z istim zanimanjem poslušati. Jaz mislim, da se po naših domačih cerkvah in ob naših vaških znamenjih nobene tolikrat ne bero, kakor ravno te. To so prave ljudske Šmarnice.

One, ki bi hoteli kaj novega, bi pa opozoril na:

Dr. Josip Jerše: Znamenje na nebu. Cena95c.

Ime Jerše, je najboljša reklama za njegove Šmarnice. To so že četrte. Kadar se je reklo, da Jerše pripravlja Šmarnice, za tisto leto so vsi drugi šmarničarji odložili pero, ker so vedeli, da tak specialist v tem ni nihče, kot on. To je splošna sodba ljudstva, ki je njegove Šmarnice kar požiralo, kakor razpokana zemlja rahel dež. Ob njegovih Šmarnicah čutiš, da te obdaja majska narava, polna cvetja in opojnega vonja. Lani so nam te najnovejše Šmarnice prepozno došle, zato smo prepričani, da bodo rojaki letos hitro segli po njih. A moramo naprej povedati, da jih nimamo veliko na razpolago. Kdor jih hoče dobiti, naj se kmalu oglasi.

Naročila pošiljajte na:

KNJIGARNO EDINOSTI

1849 W. 22nd St. Chicago, Ill.

ROJAKI

kateri želite dobiti iz starega kraja sodnike ali prijatelje in jim želite poslati prošnje (Affidavit) se obrnite pis-

meno ali osebno na:

Michael Zeleznikar

SLOVENSKI NOTAR

(v uradu "Edinosti.")

1849 West 22nd Street,

CHICAGO, ILLINOIS.

ALI VEŠ?

"Ave Maria" in "Edinost"

STE SI KAKOR

Maria in Marta.

Z A T O

ako prihaja v tvojo hišo samo Ave Maria, takoj se vsedi in pokliči vanjo še Edinost. Vedi, da potem Ti glede katoliškega prepričanja ne boš mrtvi Lazar. Če si bil dozdej, Te bo pa Gospod po njih poklical iz groba.

PREČITAJTE, PREMISLITE, NAROČITE

VRTNA IN POLJSKA SEMENA

Čas sejanja in sajenja je tu in misliti je treba na semena. Da ustrežem številnim zahtevam svojih odjemalcev, sem se odločil tudi za razpošiljanje semen. Da pa napravim naročevanje istih bolj enostavno, sem sestavil tri zbirke in naročevalcu ni treba pisati imen posameznih semen, temveč omeni naj samo zbirko, ki jo naročuje.

PRVA ZBIRKA obseza po en zavitek sledečih semen: zeleni in rumeni stročji fižol, beli pritlični fižol, pesa, zelje, korenje, kumarce, salata, čebula petršilj, zgodnji in pozni grah, zgodnja in pozna redkvice, špinača, repa, švicarska pesa, zgodna sladka koruza in francoski motovilc. Cena za vso to zbirko, skupno s poštnino je\$1.35.

DRUGA ZBIRKA obseza po en zavitek od naslednjih semen: zgodnji zeleni in rumeni fižol, pritlični fižol, švicarska pesa, egiptovska in švicarska pesa, zelje, korenje, zgodnja koruza, kumare izboljšane vrste, kolerabce, čebulček, salata, čebula, peteršilj, grah, redkvice, špinača, velike kumare, zgodnja bela repa, (mustard) in pelin. — V tej zbirki so nekatera semena v večji količini kakor v prvi. — Cena te zbirke skupno s poštnino je\$2.00

TRETJA ZBIRKA obseza zgodnji zeleni in rumeni stročji fižol, egiptovsko in zgodnjo peso, zgodnjo zelje, rdeče zelje, korenje, karfijola, zelene (celery) zgodnja in pozna sladka koruza, kumare, eggplant, kolerabce, čebulček, salata nove vrste, melone in vodne melone, bela in velika rdeča čebula, petršilj, nagubančen grah, redkvice, špinača, "paradajz," bela repa, endibja, francoski motovilc, gorčica (mustard) tobačno seme, paprika, konoplja, sounčnice, pelin in kimelj. — Glavna semena v tej zbirki pridejo v večji količini, kakor v prvi in drugi zbirki. Cena te zbirke skupno s poštnino je\$5.00

Naročila se sprejemajo tudi za posaoezna semena, toda morajo obsezati najmanj 5 zavitev enega ali več semen. Razpošiljajo se v posebnih zavitkih od 15 centov skupno s poštnino.

Ako želite še druga semena, mi pišite.

ZA NAŠE KUCHARICE

Ravno ob sedanjem času so kuharice najbolj v zadregi glede tega, kaj naj kuhajo, da ne bi dajale vedno eno in isto na mizo. One vedo, da ima dobra večerja veliko besedo pri vzdrževanju soglasja in zadovoljnosti v hiši. Da jim pomagam pri tej težki nalogi, jim tu nudim nekaj pripomočkov:

SUHE GOBE. Dobil sem zopet večjo količino dobrih zbranih suhih gob iz Ljubljane v zacinjnih plehnatih škatljah. V vsaki je en funt ali več okusnih, ročno zbranih, suhih gob. Nudim jih v nakup po znižani ceni: \$1.00 za škatljo, 5 škatelj za \$4.50 in 10 škatelj za \$8.50. Pri večjem naročilu posebne cene.

Da ne bodete v zadregi, kako se te gobe pripravijo, pošljam z vsakim naročilom potrebna navodila. — Rojakinje—kuharice, sezite po njih, in nikoli ne bodete v zadregi, kaj bi skuhale. kajti gobova juha, gobov zos, gobova salata, gobov rižot, gobov "ajmoht" iz teh gob, bo zadovoljil najbolj zbirčna usta.

IZLUŠČENE OREHE sem dobil iz starega kraja; lepi so, suhi in okusni. Ne bo Vam žal, če jih naročite,

kajti Vaša orehova potica, orehovi štruklji, in druga orehova jedila bodo povečala Vaš gospodinjski vpliv v Vaši hiši. Funt teh orehov pošljam s poštnino vred za 65 centov, pol funta za 35c. 5 funtov za \$3.00., 10 funtov za \$5.50.

Starokrajske jedilne dišave in primesi so potrebne našim kuharicam, kajti brez njih ne morejo napraviti jedi, da bi imela "naš okus." Najvažnejše med njimi so: Španski žefran, majoran, šatraj, lorberjeve jagode, lorberjeva peresa, muškator oreh, muškator cvet, importirana ogrska paprika, žbice, cimret, mak. Zavitek vsakega teh predmetov stane 25c. s poštnino vred.

Rožiče in pravi ruski čaj imam tudi v zalogi ter jih razpošiljam v zavitkih od 35c.

KNAJPOVA DOMAČA ZDRAVILA.

Influenca in druge bolezni so se zadnji čas zopet pojavile v nenavadni množini in zahtevale že mnogo žrtev. Skrbite, da bo Vaše telo zdravo in sveže, ter da bo tako v stanu odbijati napade nevarnih bolezni. Slaba prebava, zaslišena prsa ali vrat in druge take navidez malenkostne bolezni čestokrat pripravljajo pot hujšim in nevarnim. Knajp nudi vspešna zdravila za take potuhnjene bolezni. Vsaka hiša bi morala imeti zbirko njegovih najvažnejših zdravil vedno pri roki, da jih ni treba šele potem naročevati, ko je potreba že tukaj.

Najvažnejša med Knajpovimi zdravilnimi rastlinami so: Aloja, angelika, arnika, bezeg, borovnice, brinjeve jagode, dobova skorja, encjan, galun, grško seno, habat, hvošč ali preslica, sladki janež, roža sv. Janeza, kamelice, kafra, koprive, krčna trava, lanena moka, lapuh, lučnik, meta, močvirna detelja, motovilc, omela, pelin, pibrov koren, povojček, trpotec, revar ali divji regrat, rožmarin, šipečje, smetlika, tavžentroža, trnovčev cvet, trobentica, truškavec, vijolica, vinska ruta, žajbelj, žoltilo. — Škatlja posameznih teh predmetov stane 25 centov s poštnino vred.

Dalje Knajp priporoča tudi razna olja, kakor: brinjevo volje, kafarno olje, nagelnovo olje, mandelnovo olje, oljčno lje. Stekleničica stane 35c. skupno s poštnino.

Kdor naroči vsa navedena zdravila — rastlin in olja — naenkrat, mu jih pošljam za \$10.00. Poštnino plačam jaz.

Z vsakim naročilom pošljam tudi spis: Kaj pravi Knajp o uporabi teh zdravil.

NA PRODAJ IMAM TUDI:

1. Importirane lončene in porcelanaste pipe, importiran tobak za pipe in cigarete, kakor tudi cigaretne papirčke.
2. Slovenske gramofonske plošče, gramofone, plane in šivalne stroje.
3. Razno zlatnino, kakor ure, verižice, prstane, brazletne. Jedilno orodje itd.
4. Vsaokvrstno obleko, dežne plašče, čevlje, klobuke, blankete itd.

Ako še nimate mojega kataloga s slikami, pišite še danes ponj. Pošljam ga zastonj.

Naročilom pridenite poštni ali ekspresni money order, znamke ali denar.

ZA OBILNA NAROČILA SE PRIPOROČA

JOSEPH VOGRIČ, - Station D, Box 8, - New York, N. Y.